

תפ"ח 52905/11/16 - מדינת ישראל נגד סעיד אבו סרארי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תפ"ח 52905-11-16 מדינת ישראל נ' אבו סרארי (עציר) 1 דצמבר 2020

לפני כב' השופט רענן בן-יוסף - אב"ד
כב' השופטת א' קלמן-ברום
כב' השופט א' הימן

בעניין	המאשימה	מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד איריס פמיליה-פוגל
נגד	הנאשם	סעיד אבו סרארי (עציר) - הובא באמצעות שב"ס ע"י ב"כ עו"ד עופר אשכנזי

הכרעת דין

השופט א' הימן:

כתב האישום אשר הוגש נגד הנאשם ביום 23.11.16 מייחס לו עבירה של רצח בכוונה תחילה לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").

עובדות כתב האישום

על פי עובדות כתב האישום, ביום 25.10.16, בשעה 19:00, או בסמוך לכך, בדירה בה התגוררה משפחת הנאשם, פנה הנאשם אל אביו ושאל היכן מסתובבת אחותו- הודא כחיל (להלן: "המנוחה"), הביע תמיהה על כך שהיא אינה חוזרת לדירה ומורת רוח מהתנהגותה. בסמוך לכך, חזרה המנוחה לדירה ובינה לבין אביה התפתח וויכוח קולני אודות פרק הזמן ששהתה מחוץ לדירה ומעשיה (להלן: "הוויכוח"). בעת הוויכוח סטר האב למנוחה. בעקבות הוויכוח, גמלה בליבו של הנאשם החלטה לגרום בכוונה תחילה למותה של המנוחה. לשם כך, נטל הנאשם סכין, נכנס לחדרה של המנוחה בעת שישבה על המיטה, ודקר אותה בסכין מספר רב של פעמים: שבע דקירות בגב, דקירה בכתף שמאל, דקירה בזרוע ימין ושלוש דקירות בבטן ובאגן, אשר גרמו למנוחה ליפול ארצה. בהמשך לכך ובעת שהמנוחה הייתה שרועה על הרצפה, דקר הנאשם את המנוחה שלוש פעמים בחזה. מותה של המנוחה נגרם כתוצאה מאיבוד דם רב שנגרם מאחד מפצעי הדקירה בגב אשר חדר את אבי העורקים. לאחר מכן, נטל הנאשם את הסכין ונמלט. במהלך מנוסתו, החליף הנאשם את בגדיו והשליך את הסכין ואת בגדיו המגואלים בדם.

על יסוד העובדות המתוארות, נטען כי הנאשם גרם למותה של המנוחה בכוונה תחילה והמיתה בדם קר, מבלי שקדמה התגרות בתכופ למעשה, בנסיבות בהן יכול היה הנאשם לחשוב ולהבין את תוצאות מעשיו ולאחר שהכין מכשיר שבו המיתה.

ההשתלשלות הדיונית

בדין שהתקיים ביום 25.5.17 כפר הנאשם בעובדות כתב האישום המייחסות לו את ביצוע הרצח, וטען כי בזמן התרחשות האירוע לא שהה בביתו וכי קיימת לו טענת "אליבי" לפיה במועד הרלבנטי לכתב האישום שהה באזור מסגד עג'מי בשכונת חסן ערפה ברחוב קדם ביפו.

שלב ההוכחות החל ביום 23.10.17. פרשת התביעה כללה 24 עדים ותיק מוצגים ונסתיימה ביום 26.9.19. בעיצומה של פרשת התביעה, ביום 5.2.19, הודיע הסניגור כי בטרם עדותו הראשית, חוזר בו הנאשם מתשובתו הראשונה לכתב האישום ומשיב כי ביום האירוע נכח בבית בזמן שהמנוחה צעקה וקיללה באגרסיביות את הנאשם ואת אביו עד אשר האב היכה אותה. הנאשם טען כי הוא דקר את המנוחה שתיים או שלוש דקירות ולאחר שעשה כן רץ לכיוון המסגד. פרשת ההגנה נפתחה ביום 22.10.19 בעדות הנאשם. בחקירתו הראשית טען הנאשם כי דקר את המנוחה 2-3 דקירות ולא התכוון להרגה. עוד מסר כי עובר למעשי הדקירה ולאחר שהגיע בשעות אחר הצהריים לביתו לאחר שעבד כשליח, נתגלע בינו לבין המנוחה ויכוח, במהלכו אמר למנוחה שתחזור לילדיה והיא השיבה לו "אתה חולה נפש, אתה צריך אברבנאל...". לדבריו, עזב את הבית וכששב אליו בערב, ישב בחצר, עישן "כמה באנגים", שמע צעקות מתוך הבית במהלך ויכוח בין אביו לבין המנוחה, וצליל של סטירה שסטר אביו למנוחה. אז, לדבריו, נכנס לתוך הבית ולאחר שהמנוחה שבה ואמרה לו "אתה חולה נפש, אתה צריך אברבנאל...", דקר אותה 2-3 פעמים. הנאשם מסר כי אינו זוכר מאיפה נטל את הסכין והיכן דקר את המנוחה. לדבריו, לאחר שביצע את הדקירה הלך למסגד והוא אינו זוכר אם החליף את בגדיו. לאחר מכן, שב לביתו, הבחין בשוטרים וחזר למסגד.

ראיות המאשימה

עד תביעה 1, רס"ל ולדימיר סבשינסקי, באמצעותו הוגשו בהסכמה מסמכים שערך: אמרת הנאשם בהודעתו בחקירה מיום 25.10.16 שעה 23:56 מסומנת ת/1, תמליל מסומן ת/א1, דיסק מסומן ת/ב1. כמו כן הוגשו דו"ח פעולה מיום 27.10.16 המתעד פעולות לאיתור מצלמות מסומן ת/2 ומזכרים שערך העד מסומנים ת/3 (שרשרת מוצג- מכשיר הטלפון של המנוחה) ת/4 (סריקת פלטים מחדירות למכשירי טלפון), ת/5 (ניתוח ממצאי מחקרי תקשורת - מחת"ק) ת/5א' (נתוני מחת"ק), ת/6 (טופס דיווח על עבירת המתה) ת/7 (מספרי הטלפון של המנוחה והנאשם), ת/8 (תוצאות איתור מכשיר הטלפון של הנאשם מבין מכשירי הטלפון שנתפסו).

עד תביעה 2, רס"ר בארי חסון, באמצעותו הוגשו בהסכמה מוצגים מסומנים ת/9, ת/9א', ת/9ב' (הודעת הנאשם ביום 9.11.16) ת/10 (דו"ח פעולה בדיקת מצלמות) ת/11 (מזכר חיפוש במכשיר הטלפון של אינס חסנין- אחות הנאשם), ת/12 (נתוני מחת"ק), ת/13 (פרוטוקול מיום 16.11.16 בהליך המעצר), ת/14 (מזכר- אמרת חשוד בדין המעצר).

עד תביעה 3, מר ויקטור מור יוסף, עובד בסיירת השיטור העירוני בעיריית תל אביב, באמצעותו הוגש בהסכמה דו"ח פעולה המסומן ת/15.

עד תביעה 4, מר ארקדי שמחייב, פקח בסיירת השיטור העירוני בעיריית תל אביב, באמצעותו הוגש דו"ח פעולה המסומן ת/16.

עד תביעה 5, רס"ר אברהם דניאל, באמצעותו הוגשו מסמכים שערך: אמרת הנאשם מיום 20.11.16 המסומנת ת/17, תמליל המסומן ת/17ב', דיסק המסומן ת/17ג', דו"ח פעולה המסומן ת/18 (סריקת נתיב הבריחה), מזכר המסומן ת/19

(בדיקת מכשיר טלפון), מזכר המסומן ת/20 (עיון בפלט מכשיר טלפון).

עד תביעה 6, רס"ר בוריס יעקובוב, באמצעותו הוגשו בהסכמה מסמכים שערך: דו"ח פעולה המסומן ת/21 ודו"ח מעצר המסומן ת/22.

עד תביעה 7, רס"ב אלי דורי, באמצעותו הוגש דו"ח פעולה שערך המסומן ת/23.

עד תביעה 8, רס"ר ניר בן-שמואל, באמצעותו הוגש דו"ח פעולה שערך המסומן ת/24.

עד תביעה 9, פקד רון חיבל, באמצעותו הוגשו בהסכמה מסמכים אלה: דו"ח ביקור בזירת העבירה מסומן ת/25, דו"ח תפיסת מוצגים מסומן ת/26, דו"ח מסכם מסומן ת/27, דו"ח בדיקת מוצגים מסומן ת/28.

עד תביעה 10, מר פואד נבולסי, גיסו של אב הנאשם. הודעותיו במשטרה ת/29, ת/29א' הוגשו בהסכמה.

עדת תביעה 11, גב' מיקי ורדי, שכנה.

עד תביעה 12, רס"מ חיים חכמון, באמצעותו הוגשו מסמכים שערך המסומנים ת/30 (עיכוב אמו של הנאשם ו- ת/31 (תפיסת בגדי הורי המנוחה).

עד תביעה 13, גב' לי שמואל, חלף חקירתה הראשית הוגשו בהסכמה הודעתה במשטרה, תמליל ודיסק, מסומנים ת/32.

עד תביעה 14, האימאם איברהים סלאמה, חלף חקירתו הראשית הוגשו בהסכמה הודעתו במשטרה, ותמליל ההודעה, מסומנים ת/35 ו- ת/36.

עדת תביעה 15, גב' אינס חסנין, אחות של הנאשם, הובאה מכוח צו הבאה.

עדת תביעה 16, גב' רסמיה אבו סרארי, אמו של הנאשם, חלף חקירתה הראשית הוגשו, בהסכמה, הודעותיה במשטרה מיום 25.10.16 סומנה ת/37א', מיום 26.10.16 שעה 00:40 סומנה ת/37ב', מיום 26.10.16 שעה 01:05 סומנה ת/37ג', מיום 30.10.16 סומנה ת/37ד', תמליל סומן ת/37ה'.

עד תביעה 17, עדנאן אבו סרארי, אביו של הנאשם. אמרתו של העד במשטרה מיום 25.10.16 הוגשה תחילה בהסכמה לצורך השוואה, סומנה ת/39. כמו כן ובהתאם להחלטה שניתנה ביום 8.11.17 ולאחר שבאותו המועד הוכרז העד כעד עוין, התקבלו מכוח סעיף 10א. (א) לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971 (להלן: "פקודת הראיות") אמרותיו של העד מיום 26.10.16 המסומנת ת/40, מיום 26.10.16 שעה 01:00 המסומנת ת/41, מיום 14.11.16 המסומנת ת/42, דיסק המסומן ת/42א' ותמליל המסומן ת/42ב'. באותה החלטה נקבע כי אמרת העד, ת/39, תוסב לאמרה שהוגשה מכוח סעיף 10א. (א) לפקודת הראיות. תמליל הודעה מיום 25.10.16 מסומן ת/39א' הוגש בהסכמה (ראו פרוטוקול מיום 31.12.18 עמ' 258, שורה 25).

עד תביעה 18, רס"ר היתם קבלאן, באמצעותו הוגש, בהסכמה, דו"ח שערך מסומן ת/43.

עד תביעה 19, עבד סעיד אחמד. חלף חקירתו הראשית הוגשו, בהסכמה, הודעתו במשטרה מסומנת ת/44 ותמליל

ההודעה מסומן ת/44א'.

עדת תביעה 20, גב' ג'מאלת עליאן, דודתו של הנאשם.

עד תביעה 21, צוער איתמר יגר, חלף חקירתו הראשית הוגשה הודעתו המסומנת ת/45.

עד תביעה 22, רפ"ק אסף ברנס, האחראי על חקירת הנאשם.

עד תביעה 22 (יוער כי גם עד זה סומן בטעות 22) ד"ר חן קוגל (להלן: "ד"ר קוגל"), עורך חוות הדעת הפתולוגית מסומנת ת/51.

עדת תביעה 23, ד"ר קלרה שילד (להלן: "ד"ר שילד"), עורכת חוות הדעת הפסיכיאטרית מסומנת ת/57.

עדת תביעה 24, ד"ר מורן שגיב-אליוף (להלן: "ד"ר שגיב-אליוף"), עורכת חוות הדעת הפסיכיאטרית מסומנת ת/57.

מוצגים נוספים בהסכמה: ת/33 (תמליל דיווחים למוקד 100), ת/34, דו"ח פעולה, תפיסה וסימון סומן ת/38, דיסק מסומן ת/38א', ת/46- דו"ח מד"א, ת/47- הודעת ערן כרמל, ת/48 א'- ג'- הודעת קתרין וקילה, ת/49 ו- ת/50- חוות דעת המרכז הלאומי לרפואה משפטית שערכה ענת גסט, ת/52, ת/52א', דיסק מסומן ת/56, ת/58, ת/59 תמונות.

כמו כן הוגשו ת/60 (תרשומת אודות הפגישה בין ד"ר כנעאנה לבין הורי הנאשם מיום 23.2.18), ת/61 (תרשומת הבדיקה שערך ד"ר כנעאנה לנאשם מיום 4.2.18).

ראיות ההגנה

עד הגנה 1, הנאשם.

עד הגנה 2, ד"ר כנעאנה, חלף חקירתו הראשית הוגשה חוות דעת שערך מסומנת נ/1.

גזרת המחלוקת

כתב האישום מייחס לנאשם ביצוע בכוונה תחילה של רצח אחותו המנוחה; עבירה לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין טרם כניסתו לתוקף של תיקון 137 ביום 10.7.19.

במענה לכתב האישום הכחיש הנאשם, תחילה, הכחשה מוחלטת את המעשים המיוחסים לו בכתב האישום, טען כי במועדים הרלבנטיים לכתב האישום לא שהה בביתו אלא באזור מסגד עג'מי בשכונת חסן ערפה ברחוב קדם וכי עומדת לו טענת אליבי. עוד טען כי אינו יודע את השעה המדויקת וכי לא בהכרח שהה במסגד.

בעיצומה של פרשת התביעה, ולפני שזו נסתיימה, זנח הנאשם את גרסתו במענה לכתב האישום ומסר כי שהה בזירת הרצח במועד הרלבנטי וכי דקר את המנוחה שתיים או שלוש דקירות.

הנה כי כן, בעוד שהמשפט החל בהצגת קו הגנה קיצוני המרחיק בין הנאשם לבין זירת הרצח ומעשה הרצח, הרי

שבעיצומה של פרשת התביעה החליף הנאשם את גרסתו הראשונה בגרסה חדשה הקושרת אותו לזירת הרצח וממקמת אותו בתפקיד של מי שדקר את המנוחה.

באת כוח המאשימה טענה בסיכומיה כי גרסתו של הנאשם על דוכן העדים מייתרת את הצורך לבחון חלק נכבד מן הראיות שעניין בקשירת הנאשם לזירת הרצח. כך, לשיטתה, גרסתו החדשה של הנאשם מצמצמת את גזרת המחלוקת לשאלה האם הוא שדקר את המנוחה את כל אותן דקירות כמתואר בכתב האישום והאם הביאו הדקירות שביצע בגופה-למותה.

לעומתה, טען בא כוח הנאשם כי על אף גרסתו החדשה של הנאשם, אותה הוא מכנה "מענה מתוקן" לכתב האישום, אין בית המשפט פטור מלבחון גם את גרסתו הראשונה של הנאשם, זו שמסר ב"מענה המקורי" לכתב האישום, ואף אינה פוטרת בחינה של תרחישים אפשריים אחרים.

משזו גדר המחלוקת, עולה כי עלי לקבוע בהכרעת הדין, מה היא המערכת העובדתית למקרה שלפנינו ועל בסיס מערכת זו להכריע דינו של הנאשם.

בעניין זה של בחינת קו ההגנה, אקדים המשך הדיון מתוך דברי כב' השופט נ' הנדל בע"פ 8704/09 **באשה נ' מדינת ישראל** (11.11.12):

"עיקרון יסוד הוא שהמשפט הפלילי איננו מתנהל סביב קו ההגנה של הנאשם. ... גרסתו של הנאשם וקווי ההגנה שהוא מציג בבית המשפט אינן חזות הכל. השאלה המרכזית שעומדת למבחן היא האם עמדה התביעה בנטל ההוכחה מעבר לכל ספק סביר. זוהי תכליתו של המשפט הפלילי".

עולה אפוא כי השאלה שיש לברר היא שאלת אשמתו של הנאשם במיוחד לו בכתב האישום, דהיינו השאלה - האם הוכח בראיות שלפנינו- מעבר לספק סביר- כי התקיימו יסודותיה של העבירה בה הוא מואשם: מבחינה עובדתית ומשפטית. בתוך כך, מובן כי לשקריו או גם לתפנית בגרסת ההגנה של הנאשם יינתן משקל ראיתי משום חיזוק לראיות התביעה. לעומת זאת, אם יתברר כי חומר הראיות מעיד על חפותו של הנאשם או יוצר ספק סביר בדבר אשמתו, או אף תמיכה בגרסתו המאוחרת תהא המסקנה שונה.

סעיף 154 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] תשמ"ב-1982 קובע כי:

"עובדה שנאשם הודה בה יראוה כמוכחת כלפיו זולת אם ראה בית המשפט שלא לקבל את ההודיה כראיה או שהנאשם חזר בו מן ההודיה לפי סעיף 153".

גרסתו החדשה של הנאשם מהווה, אפוא, הודאה של הנאשם כי נכח בזירת האירוע בעת התרחשותו וכי דקר את המנוחה.

הנאשם לא ביקש וממילא לא הותר לו לחזור בו מההודאה. גם לא מצאתי טעם שלא לקבל את ההודאה באותן עובדות

בהן הודה. תוצאת ההודאה בעובדה כי נכח בזירת האירוע וכי דקר את המנוחה פוטרת, על כן, את המאשימה מהחובה להוכחת אותן העובדות. ראו בהקשר זה בספרו של י' קדמי, **על סדר הדין בפליילים**, 2009, עמ' 1370 ואילך.

המאשימה לא ביקשה להסתפק בהודאה זו ולהרשיע את הנאשם בעבירה העולה ממנה ועל פיה בלבד, אלא עמדה על הוכחת יתר העובדות המגבשות את העבירה של רצח בכוונה תחילה.

השאלה שיש להידרש אליה בבחינת התשתית הראייתית היא- האם הוכחו יסודות עבירת הרצח בכוונה תחילה או שמא מבססת התשתית הראייתית יסודותיה של עבירה אחרת.

דין והכרעה

אקדים מסקנתי ואציין כי לאחר ששמעתי את העדויות ועיינתי בראיות, מטעם המאשימה ומטעם ההגנה, ועיינתי בטיעוניהם שבסיכומים, הגעתי לכלל מסקנה כי התשתית הראייתית שלפני, מבססת מעבר לספק סביר את קיומן של יסודות עבירת רצח בכוונה תחילה. ובמילים אחרות, אני סבור כי הנאשם אשם ברצח המנוחה ואני דוחה את גרסתו כי אשמו מתמצה בתקיפת המנוחה באופן אשר גרם לה לחבלה חמורה, או לכל היותר בעבירת הריגה.

אפנה מכאן לדיון מפורט בראיות הנדרש במסגרת הניתוח העובדתי ולאחר מכן אפנה לניתוח של הסוגיות המשפטיות.

העדויות לאירוע הרצח:

מתוך התשתית הראייתית שהוצגה לפנינו עולה כי בעת התרחשות מעשי הדקירות במנוחה שהו בבית המשפחה, פרט למנוחה, שלוש דמויות: הנאשם וזוג הוריו.

עדנאן אבו סרארי (להלן: "**עדנאן**") ואשתו, רסמיה אבו סרארי (להלן: "**רסמיה**"), הוריהם של הנאשם והמנוחה, נחקרו במשטרה בסמוך לאחר הרצח, לאחר שעוכבו, בגדיהם נתפסו והם נלקחו לתחנת המשטרה.

עדנאן מסר בחקירתו הראשונה במשטרה ביום 25.10.16 שעה 20:30 (ת/39) כי כשעה קודם לכן הגיע מעבודתו לביתו והנאשם שאל אותו היכן המנוחה. עדנאן השיב לנאשם כי כנראה נסעה להביא את אימה מהעבודה. אז אמר לו הנאשם: "שקרנית, היא יצאה לפני חצי שעה, מה, איפה היא הלכה". בתגובה אמר עדנאן לנאשם: "מה קרה לך, אתה כל הזמן חושד, הלכה, יצאה", והנאשם השיב לו: "לא יכול יותר, נשבר לי". עדנאן ביקש מהנאשם להירגע. לאחר כעשר דקות הגיעו המנוחה ואימה לביתם, ועדנאן נכנס לחדרה של המנוחה ואמר לה "לאן יצאת? הסיבוב הזה ביפו אורך 5 דקות". המנוחה השיבה לו בצעקות: "מה קרה לך, מה יש לכם ממני, אתם כל הזמן חושדים בי". בשלב זה סטר עדנאן למנוחה "סטירה קטנה" ואמר לה: "תסתמי את הפה שלך". לדבריו, הנאשם אשר שהה באותו הזמן בסלון הבית, נכנס באופן פתאומי לחדרה של המנוחה "והתחיל לדקור אותה, דקר אותה בגב כמה דקירות והיא התהפכה על הרצפה ודקר אותה בלב. הוא דקר אותה עם סכין. כל זה גם מול אשתי". עדנאן מסר כי בעת שהנאשם דקר את המנוחה, לא אמר הנאשם דבר. כמו כן מסר כי לא ראה את ידיית הסכין אך תיארה "כמו שברייה". לדבריו, לאחר מכן הוא ואשתו יצאו החוצה ולא שם לב למה שעשה הנאשם. עדנאן מסר כי השכן עבד שאל אותו מה קרה והוא אמר לו שבנו דקר את אחותו וביקש שיזמין אמבולנס. לדבריו, השכן עבד הוסיף ושאל אותו היכן הנאשם והוא השיב לו שאינו יודע. עדנאן מסר

כי הנאשם לבש בזמן האירוע חולצה כחולה וג'ינס ארוך. עדנאן נשאל האם היו בעבר מקרים בהם הנאשם התנהג כך והשיב כי היו ויכוחים, צעקות וכי היה מצליח להרגיע את הנאשם. כמו כן מסר כי הנאשם לא איים על מי מבני הבית בעבר ולא פגע במנוחה באופן פיזי אלא "במילים". עדנאן מסר כי לא נכחו אנשים נוספים בבית בעת הרצח וכשנשאל מדוע הנאשם דקר את המנוחה השיב: "חשדות של בגידות". בהמשך כשנשאל האם מדובר ברצח על רקע "כבוד המשפחה" השיב בחיוב. עדנאן מסר כי ראה שהנאשם דקר את המנוחה שתי דקירות בגב ושתי דקירות בלב וכי כך נדמה לו ואין הוא יודע בדיוק. עדנאן מסר כי בעת האירוע, אשתו אשר תלתה כביסה מחוץ לבית, נכנסה לתוך הבית והחלה לצעוק. כשנשאל האם אשתו ראתה את הנאשם דוקר את המנוחה השיב בשלילה ומסר: "אני חושב הגיע[ה] בשניות האחרונות של הדקירה. ישבתי במיטה". עדנאן מסר כי לא שם לב האם הנאשם נטל עמו את הסכין לאחר האירוע. כשנשאל שוב על אופן הדקירה השיב: "הוא דחף את הודא על המיטה והתחיל לדקור אותה. אחרי הדקירות בגב היא נפלה ליד הרגליים שלי באמצע נפלה על הגב ואז דקר אותה בלב מול העיניים שלי. הסתכלתי עליו מה עשית מה עשית, ואז הוא הסתובב ויצא החוצה והודא התחילה לדמם". כשנשאל על מצבו הנפשי של הנאשם בעת האירוע השיב כי הנאשם היה "רגוע מאוד".

בעימות שנערך בין עדנאן לבין הנאשם, כשלוש וחצי שעות לאחר שעדנאן מסר את הודעתו הראשונה, ביום 25.10.16 שעה 23:56 (ת/1, ת/1א') וכשהתבקש עדנאן לספר את אשר אירע השיב בפנייה לנאשם: "אבא... מה שעשית... מה שאתה עשית". ובהמשך אמר: "מה יש לך, אבא, תיק אתה רוצה? מה אתה עושה? מה אתה עושה?". כשהתבקש לדבר בעברית מסר לחוקר כי הוא אינו יכול לדבר עם הנאשם בעברית, כי רגיל לדבר עמו בערבית, כי קשה לו וכי ידבר בבית המשפט.

בחקירתו למחרת הרצח, ביום 26.10.16 שעה 01:00 (ת/41) נשאל עדנאן מדוע לא אמר בעימות עם הנאשם את אשר סיפר קודם לכן השיב כי אינו רוצה לומר לנאשם את שעשה למנוחה אלא בבית המשפט.

בחקירתו כחודש וחצי לאחר הרצח, ביום 14.11.16 שעה 12:29 (ת/42), מסר עדנאן כי עובר לרצח, בשעה 19:00 לערך חזרה המנוחה יחד עם אימה לביתם. לדבריו, התווכח עם המנוחה, נתן לה סטירה ואמר לה שתשתוק, שלא תלך לחברה שלה, לדבריו: "אצלנו לא נהוג ללכת ככה בלי להגיד". עדנאן מסר כי המנוחה אמרה לו שהודיעה לאמה משום שהוא לא היה בבית, ובתגובה אמר לה שיכולה הייתה להתקשר אליו אבל לא עשתה כך כי ידעה שהוא לא יסכים. עדנאן מסר כי הנאשם לא נכח בבית בעת הוויכוח בינו לבין המנוחה וכי לאחר שסטר למנוחה, יצא לסלון הבית ושכב על הספה, שם נרדם למשך כרבע שעה. אז, לדבריו, שמע פעמיים "איי איי", קם, ראה את הנאשם יוצא מהבית כשהוא לבש בגד בצבע כחול. עדנאן מסר כי נכנס לחדרה של המנוחה, הבחין בה ונפל על המיטה. עדנאן טען כי לא ראה מה עשה הנאשם למנוחה וכי התקשר לגיסו פואד נבולסי לעזרה, ביקש שיבוא ואמר לו שהנאשם רצח את אחותו. עדנאן מסר כי לא שמע דבר מאירוע הרצח פרט לביטוי "איי איי" וכי רק כשנכנס לחדרה של המנוחה הבחין במה שעשה הנאשם. כשנשאל מדוע בהודעתו הראשונה מסר שראה את אשר עשה הנאשם למנוחה השיב שבאותו היום היה "מטושטש על הפנים" ולא ידע מה הוא אומר. עדנאן מסר כי כשנכנס לחדרה של המנוחה הבחין בה שכובה עם פניה לכיוון הרצפה. מיד לאחר מכן כשתוארה לפניו עדותו הראשונה והוא נשאל כיצד ידע לתאר את הדקירות במנוחה השיב: "היא עוד לא התמוטטה כולה, היא נפלה קודם כל על המיטה ואחר כך על הרצפה". כשנשאל כיצד ידע כי הנאשם דקר את המנוחה השיב: "אני לא ידעתי עכשיו אתה אומר" וטען כי כל מה שהוא אומר אמת. כשנשאל היכן הייתה אשתו בזמן הוויכוח בינו לבין המנוחה טען כי נכחה במעמד הוויכוח, לאחר מכן יצאה החוצה, וכשנכנסה החלה לצעוק. כשהתבקש לספר את האמת השיב: "אני לא רוצה שתייצרו אותי [כך במקור] שאני לא הגנתי על הודא. אני ישבתי איתה במיטה ואז הוא (סעיד) נכנס ודקר אותה עם סכין. ויצא". בשלב זה צוינה הערת החוקרת כי "עדנאן מציין שאחרי שדקר אותה והיא

נפלה הוא דקר אותה עוד דקירה בלב". כשנשאל האם העדות הראשונה שמסר ביום 25.10.16 היא הנכונה השיב בחיוב. לדבריו, חשש שיאשימו אותו שלא עצר את הנאשם. עדנאן מסר כי התמוטט באירוע וכי אילו היה יודע היכן הסכין היה מביאה למשטרה. כשנשאל האם יש דברים שהוא לא מספר מפני שהנאשם הוא בנו השיב: "הוא בחור זהב בלב הוא אהב את אחותו אבל הוויכוחים בניהם היו מידי יום כמעט, איפה הלכה איפה באה ואני הייתי אומר לו תירגע אחותך בסדר". בהמשך מסר כי בעת הוויכוח בינו לבין המנוחה שהה הנאשם מחוץ לבית. לדבריו שוחח עם המנוחה "שתי מילים" והמנוחה אמרה לו שהיא חוזרת לעבודה כמזכירה ורוצה לקנות רכב שישמש אותה לנסיעות לעבודה וחזרה לביתה. כשהוצגה לפניו תמונתו של הנאשם מרגע המעצר, מסר עדנאן כי לנאשם אין חולצה כזו שהוא מתועד לבוש בה וכי אינו יודע האם המכנסיים שלבש הם שלו ואינו זוכר אילו מכנסיים לבש הנאשם בזמן האירוע.

ביום 8.11.17 התייצב עדנאן כעד מטעם התביעה. בעדותו מסר כי לאחר גירושה חזרה המנוחה להתגורר בבית הוריה, ואולם לאחר שניסיונותיו להחזירה לבית בעלה לא צלחו, החל הנאשם לשוחח עם המנוחה והתעקש כי תחזור לבעלה למען בנותיה. לאחר כשנה אף פנה הנאשם לאביו בעניין זה ואמר לו שהם צריכים להחזיר את המנוחה לבעלה. עדנאן סיפר כי בעקבות כך נתגלע ויכוח בין הנאשם לבין המנוחה והם החלו לקלל זה את זה. מצב זה נמשך למשך שנתיים ועד ליום האירוע, כשהנאשם אמר לאביו כי הוא ידבר עם המנוחה. בתגובה אמר עדנאן לנאשם "תהיה סבלני". עדנאן מסר כי ביום האירוע שב לביתו בשעת אחר הצהריים ומצא את הנאשם יושב בגינה שבחצר הבית כשהוא בוכה. לדבריו, אמר לו הנאשם כי שוחח עם המנוחה והיא אמרה לו "תחזור לאברבנאל, אתה בן אדם משוגע, אל תדבר איתי". עדנאן אמר לנאשם "עשית טוב" וביקש ממנו לגלות סבלנות כשתשוב המנוחה מהעבודה. בהמשך, הלך עדנאן לרכוש סיגריות, התקשר אל המנוחה ושאל אותה היכן היא נמצאת. המנוחה השיבה לו כי היא נמצאת עם חברה וכי תחזיר את אימה מהעבודה. כששבה המנוחה יחד עם אימה לביתם, נכנס עדנאן לחדרה תוך שהוא כועס עליה שפגעה באימה. לדבריו, שאל את המנוחה מדוע פגעה בנאשם בצורה הזו, והיא השיבה לו, בצעקות, שהנאשם מתערב בחייה, כי הוא חולה נפש, מפריע לה, מציק לה ושייקח אותו לאברבנאל. בתגובה, אמר עדנאן למנוחה: "תסתמי את הפה שלך", סטר לה, התיישב על המיטה ואחז בראשו בשתי ידיו. המנוחה המשיכה לצעוק ובעודו מחזיק את ראשו ראה "ברגע האחרון שתי סכינים בגב שלה". עדנאן הבהיר כי הוא מתכוון שראה את ידו של הנאשם "פעם, פעמיים" (עמ' 171-169 לפרוטוקול). כשהוקראה לנאשם הודעתו מיום 25.10.16 אז תיאר את שאירע לפני הרצח, מסר כי הדברים שתיאר אירעו לאחר שהנאשם היה פגוע (עמ' 171 לפרוטוקול שורות 28-33 ועמ' 172 לפרוטוקול, שורות 1-2). בשלב זה הוכרז העד כעד עוין באשר לדברים שמסר בנוגע להשתלשלות הדברים עד לאירוע הרצח, והתרנו לבאת כוח המאשימה לחקרו בחקירה נגדית. בהמשך מסר עדנאן כי הרצח נגרם למנוחה "בגלל העקשנות שלה" (עמ' 175 לפרוטוקול, שורה 9) ומשום שצעקה והשתוללה ו"חזרה על אותן מילים" (עמ' 175 לפרוטוקול, שורות 29-30). כשנאמר לעדנאן כי בעדותו במשטרה סיפר שהנאשם דקר את המנוחה בשל חשד לבגידות השיב: "אני אמרתי ככה? אוי ואבוי" (עמ' 175 לפרוטוקול, שורה 31 ועמ' 176 לפרוטוקול שורה 19). בשלב זה, הוכרז העד כעד עוין גם בעניין זה. כשנאמר לעד כי בחקירתו מסר שמדובר ברצח על רקע "כבוד המשפחה", טען כי אמר לחוקר שכל רצח המתרחש במגזר הערבי נתפס תחילה כרצח על רקע "כבוד המשפחה" ושלל כי זו הסיבה לרצח המנוחה. כמו כן שלל עדנאן כי אמר בחקירתו במשטרה שהנאשם דקר את המנוחה משום שחשד כי היא בוגדת, וטען כי הדברים נרשמו על ידי החוקר ולא מפיו (עמ' 177 לפרוטוקול, שורות 4-13). עדנאן מסר כי ראה את הנאשם דוקר את המנוחה שתי דקירות ולאחר מכן התמוטט (עמ' 178 לפרוטוקול, שורה 17). בהמשך מסר כי כשהוכנס לעימות עם הנאשם היה "מטושטש" וכששמע את הנאשם אומר לו שחושדים בו שרצח את המנוחה והוא לא עשה את זה, הבין שהנאשם לא "מאופס" והעדיף למסור את גרסתו בבית המשפט (עמ' 178 לפרוטוקול, שורות 27-33).

בחקירתו הנגדית, על ידי הסנגור, מסר עדנאן כי התקשר אל המנוחה עובר לאירוע הרצח כדי לברר היכן היא נמצאת

וגם משום שכעס עליה שיצאה לטייל לאחר שהעליבה את הנאשם ומבלי שעשתה חשבון נפש (עמ' 180 לפרוטוקול, שורות 21-30, עמ' 183 לפרוטוקול, שורות 9-11, 23-24). עדנאן מסר כי לפני אירוע הרצח, חזרה המנוחה עם אימה לביתם והוא נכנס לחדרה והטיח בה כי פגעה באחיה. בתגובה אמרה לו המנוחה: "מה אתם רוצים ממני? בגלל שיצאתי עם חברה שלי? אז מה" תפסיק לדבר איתי, אני לא רוצה לשמוע, שילך לבית חולים לחולי נפש" (עמ' 185 לפרוטוקול, שורות 9-12). העד מסר כי סטר למנוחה וכי אימה נכנסה לחדר, אחזה בו שיפסיק ואמרה "תעזוב אותה" (עמ' 185 לפרוטוקול, שורה 14). לדבריו, דחף את אימה של המנוחה מחוץ לחדר והמנוחה החלה לצעוק "תאשפזו אותו כבר באברבנאל" (עמ' 185 לפרוטוקול, שורות 25-26). אז התמוטט, ישב על כיסא והניח את ידיו על פניו, והנאשם נכנס (עמ' 185, שורה 30). כשפתח את עיניו שמע את המנוחה צועקת "איי" והתמוטט על מיטתה (עמ' 186, שורה 1 ואילך). לדבריו האירוע אירע "כמו סרט, כמו ברק" (עמ' 186 לפרוטוקול, שורה 20). כשנשאל האם ייתכן שבשל היותו מעולף, לא היה הנאשם זה שנכנס לחדר, השיב עדנאן כי: "בוא לא נעבוד על עצמנו ולא נרמה את עצמנו, נהיה אמיתיים קצת, נהיה הגיוניים, היגיון, כל דבר יש לו היגיון. מי יבוא? מלאך מהשמיים ויהרוג אותה? מי שבא להרוג אותה זה משהו מאיתנו. הפגוע, מי שנפגע. מי יבוא? בעלה? מי יבוא? אז מי יבוא? מישהו זר מבחוץ? מי יבוא?" (עמ' 186 לפרוטוקול, שורות 24-27). בהמשך מסר עדנאן כי שמע את אמו של הנאשם צועקת "יש לו סכין ביד" (עמ' 187 לפרוטוקול, שורות 3-6). לדבריו, לא ראה את הנאשם נכנס לחדר (עמ' 187 לפרוטוקול, שורות 28-29), ובהמשך מסר "ראיתי אותו בשלב האחרון, בשתי הדקירות האחרונות [מדגים]" (עמ' 188 לפרוטוקול, שורה 25). העד שלל אפשרות כי הוא מנסה להסוות את מעורבותו בביצוע הרצח (עמ' 189 לפרוטוקול, שורות 6-10). העד מסר כי לאחר שסטר למנוחה, המנוחה נותרה עומדת, ובעת שנדקרה, הוא ישב על המיטה ואחז בראשו (עמ' 197 לפרוטוקול, שורות 28-29). לדבריו לא ראה את הסכין ויכול להיות שלא הייתה סכין (עמ' 198 לפרוטוקול, שורות 5-10). לדבריו "בדקה התשעים ראיתי מכות של הגב ואז כשפתחתי את העיניים כמו צל ראיתי. צל. לא הספקתי כלום" (עמ' 199 לפרוטוקול, שורות 18-19). כשהופנה להודעתו מיום 4.11.16, מסר כי שיקר לחוקר משום שרשם "כבוד המשפחה" למרות שאמר לו שזה לא היה כך (עמ' 200 לפרוטוקול, שורות 28-33), ומשום שרצה שיעזבו אותו (עמ' 201 לפרוטוקול, שורות 3-5). כשנאמר לעדנאן כי המנוחה נדקרה 15 פעמים, השיב כי יודע על ארבע דקירות (עמ' 202 לפרוטוקול, שורות 22-31, עמ' 203 לפרוטוקול, שורות 1-2). כשנשאל על כעסו עובר לאירוע, השיב: "הדמעות שלו ומה שעברתי איתו זה הציתו לי את הטורים כולם. לא יכולתי לשלוט בעצמי" (עמ' 205 לפרוטוקול, שורות 26-27).

רסמייה, אימם של המנוחה והנאשם, העידה לפנינו ביום 5.11.17. בשלב מסוים לאחר שהחלה חקירתה הראשית ביקשה באת כוח המאשימה כי תוכרז כעדה עוינת. לאחר דין ודברים, הסכימו באי כוח הצדדים כי הודעות העדה במשטרה ת/37' עד ת/37' ו- ת/38 יוגשו חלף המשך חקירתה הראשית.

בהודעתה הראשונה במשטרה ביום 25.10.16 שעה 21:20 (ת/37'א) מסרה רסמייה: "הודא רבה עם אבא שלה ואח שלה בא ונתן לה בסכין". לדבריה, המנוחה רבה עם אביה משום שיצאה לטייל עם חברתה, וכששבה לביתה יחד עם אימה בשעה 19:00, אביה עדנאן סטר לה בחדר השינה והמנוחה החלה לצעוק. לדבריה הגיעה לחדר על מנת להפריד בין המנוחה לאביה ועדנאן צעק עליה וקילל את הוריה ז"ל. העדה מסרה כי אמרה לעדנאן "תעזבו אותה". לדבריה, בשלב זה נכנס הנאשם לחדר "ונתן לה סכין בגב, בכתף, כמה פעמים, שלוש, ארבע". רסמייה מסרה כי יצאה החוצה והחלה לצעוק ברחוב שיזמינו אמבולנס ומשטרה, וכשנכנסה שוב לביתה ראתה את המנוחה על הרצפה עם המון דם. רסמייה מסרה כי יצאה לרחוב והחלה לצעוק "כמו משוגעת" ואמרה כי אם ימצאו אותו שיקחו אותו לאברבנאל או לבית סוהר. העדה מסרה כי לפני שדקר את המנוחה אמר הנאשם למנוחה: "את צועקת על אבא שלי", התעצבן ודקר אותה. לדבריה, עדנאן "היה בהלם, זרק עצמו על המיטה". כשנשאלה על הדם שנמצא עליה מסרה כי כשנכנסה לחדר היה דם על הרצפה "כמו בריכה". העדה מסרה כי הנאשם הגיע "בשקט" לתוך החדר כשהסכין מוחזקת על ידו מאחורי

גבו בידו הימנית, ניגש למנוחה אשר ישבה על המיטה, החל לדקור אותה והיא נפלה על הרצפה. העדה מסרה כי הנאשם לבש בזמן האירוע חולצה שחורה, מכנס טריקו שחור ארוך, והיא אינה יודעת אילו נעליים נעל. העדה מסרה כי עובר לאירוע הנאשם כעס על המנוחה משום שהתגרשה. כשנשאלה על המניע לרצח, מסרה כי המנוחה לא נדקרה משום שהתגרשה מבעלה אלא משום שרבה עם אביה.

בעימות שנערך בין רסמייה לבין הנאשם ביום 25.10.16 שעה 23:56 (ת/1) אמרה רסמייה לחוקרים: "הוא לא הרג אותה", וטענה כי אינה מפחדת מהנאשם וכי המנוחה הרגה את עצמה.

בהודעתה ביום 26.10.16 שעה 00:40 (ת/37ב') מסרה רסמייה כי החורים בקיר הגבס בחדרו של הנאשם נגרמו על ידו בעת שנטל סמים והיה עצבני.

בהודעתה השלישית ביום 26.10.16 שעה 01:05 (ת/37ג', ת/37ה') מסרה רסמייה כי הנאשם טען בעימות שלא הרג את המנוחה אך לדבריה "הוא הרג אותה בסכין, בדקירות", "היה יושב בחוץ בגינה ואז נכנס והתחיל לדקור את הודא". רסמייה מסרה כי משום שפחדה מהנאשם לא אמרה בעימות עמו שהוא הרג את המנוחה. עוד מסרה: "מזמן הוא רוצה להרוג אותה, הוא שונא אותה", "בגלל שהתגרשה מבעלה והוא אוהב את בעלה, אחמד כחיל" ונמאס לו שהוא לא מדבר איתו.

בהודעתה מיום 30.10.16 שעה 13:18 מסרה כי לא ראתה את הנאשם יוצא מהבית.

בחקירתה הראשית עד להגשת הודעותיה במשטרה חלף עדותה הראשית, מסרה רסמייה כי ביום אירוע הרצח חזרה עם המנוחה לביתן בשעה 19:00. לדבריה, בין המנוחה לבין הנאשם התפתח ריב במהלכו אמרה המנוחה לנאשם "אתה משוגע" (עמ' 139 לפרוטוקול, שורות 8-9). לדבריה, בעקבות פגיעתה של המנוחה בו, נמאס לנאשם ממנה (עמ' 139 לפרוטוקול, שורה 16). בהמשך מסרה כי אירוע זה התרחש כשבוע לפני הרצח. בהמשך חקירתה הראשית מסרה רסמייה כי אביה של המנוחה היה עצבני, סטר לה בפניה ואמר למה "למה את יצאת עם חברה שלך, הן הלכו לטייל" (עמ' 140 לפרוטוקול, שורות 23-30). לדבריה, נכחה בחדר בזמן שהוחלפו הדברים שתיארה בין המנוחה לבין אביה והנאשם היה במסגד. כשחזר הנאשם, ראה שאביו כועס, ואז "שלף סכין עליה" (עמ' 142 לפרוטוקול, שורה 6). רסמייה מסרה כי בשלב זה יצאה לרחוב וקראה לעזרה. רסמייה מסרה כי המנוחה והנאשם רבו כל הזמן "בגלל שבעלה רוצה להחזיר אותה והיא לא רוצה לחזור לבעלה" (עמ' 142 לפרוטוקול, שורות 17-18). כשהופנתה להודעתה הראשונה במשטרה ביום 25.10.16 טענה כי לא ראתה את הדקירות. לאחר שרוענן זיכרונה, מסרה כי הנאשם לא דקר את המנוחה ארבע פעמים וכי היא ראתה בעיניה דקירה אחת. לדבריה, לא אמרה למשטרה את המתועד בהודעתה הראשונה. בהמשך מסרה כי אינה יודעת וכי הלכה לצעוק ברחוב.

בחקירתה הנגדית, על ידי הסנגור, מסרה רסמייה כי הנאשם לא היה מרביץ למנוחה, כי דאג לה והיה "מפחד עליה שאנשים ידברו" (עמ' 146 לפרוטוקול, שורה 6). לדבריה, הייתה עדה לאירוע מתחילתו, כאשר בעת שחזרה יחד עם המנוחה לביתן החל אביה של המנוחה לקללה ואמר לה "למה את הולכת להסתובב עם חברה שלך באוטו החדש" (עמ' 149 לפרוטוקול, שורות 17-28). המנוחה התעצבנה ואמרה לאביה: "אני לא ילדה קטנה שאתה מדבר איתי ככה שאני רציתי לטייל עם חברה שלי אחרי העבודה" (עמ' 150 לפרוטוקול, שורות 4-8). בשלב זה הלכה המנוחה אל חדרה ושם סטר לה אביה. לדבריה, המנוחה ישבה על המיטה ולאחר שאביה סטר לה הוא יצא מחדרה וישב בסלון. רסמייה מסרה כי ניסתה להפריד בין השניים בידיה כדי למנוע מהאב להמשיך ולהכות את המנוחה. לאחר שהפרידה בין המנוחה לאביה, לדבריה, יצאה אל הרחוב והחלה לצעוק. רסמייה מסרה: "העפתי אותו והלכתי ברחוב לצעוק" (עמ' 151 לפרוטוקול, שורות 1-3).

154 לפרוטוקול, שורה 4), ולדבריה לא ראתה מי דקר את המנוחה כי הייתה בחוץ. בהמשך כשצוטטו לפניה אמרותיה במשטרה, מסרה כי הנאשם הגיע ודקר את המנוחה בכתף הימנית. כשנשאלה מדוע הפרידה בין המנוחה לבין אביה לא השיבה ובהמשך מסרה שהמנוחה צעקה "תעזוב אותי". כשנשאלה האם ראתה את הנאשם דוקר את המנוחה לאחר שדחפה את בעלה, השיבה בחיוב. לדבריה, אמרה לבעלה ולנאשם שיעזבו את המנוחה ויצאה החוצה כדי להזמין משטרה. לדבריה, בעלה עזב את המנוחה והיא הזמינה משטרה לאחר שהנאשם דקר את המנוחה. לדבריה, לא חשבה שהנאשם יהרוג את המנוחה ופחדה ממנו. כמו כן מסרה שבעלה היה בהלם משום שלא ציפה לתוצאה כזו. כשנשאלה האם בעלה ביצע את המעשה יחד עם הנאשם, השיבה בשלילה ומסרה שרק סטר למנוחה. רסמייה מסרה כי לא הצליחה לזהות את החפץ בו הנאשם דקר את המנוחה ולא ראתה אותו יוצא מהבית.

בחקירתה החוזרת, נשאלה רסמייה כיצד היא יודעת שהמנוחה הייתה בחיים בעת שהיא יצאה מהחדר בצעקות לרחוב, והשיבה: "כל הזמן היא צעקה אחרי הדקירה" (עמ' 165 לפרוטוקול, שורה 6).

עדויות על אמרות שנאמרו בסמוך לאחר האירוע על ידי הורי הנאשם:

עדויותיהם של עדים אלה הן בבחינת עדויות על אמרות שנאמרו בסמוך לאחר המעשה בעניין זהות הדוקר והן קבילות מכוח סעיף 9 לפקודת הראיות [נוסח חדש] התשל"א - 1971.

פואד נבולסי, גיסו של עדנאן (להלן: "פואד") מסר בעדותו כי ביום האירוע התקשר אליו עדנאן בסביבות השעה 18:45 וביקש ממנו לבוא מהר. כששאל פואד את עדנאן מה קרה? השיב לו עדנאן כי הנאשם רצח את המנוחה. פואד סיפר כי כשהגיע לביתו של הנאשם ראה את עדנאן מעולף וכששאל אותו מה קורה? אמר לו עדנאן "הוא רצח אותה" (עמ' 85 לפרוטוקול, שורה 18). לדבריו, רסמייה הייתה מחוץ לבית וצעקה "למה רצחת אותה" (עמ' 86 לפרוטוקול, שורה 5). עדותו זו של פואד הייתה נאמנה לעדותו במשטרה ביום 15.11.16 (ת/29, ת/29א'). הודעתו זו הוגשה בהסכמה חלף חקירתו הראשית. בהודעתו מסר כי הנאשם לא קיבל את הגירושים של המנוחה ואביו עדנאן היה מרגיע אותו על הרכב שהיה ברשותה. לדבריו כשעדנאן התקשר אליו "הוא היה נשמע מזועזע היה נשמע בהיסטריה". כשנשאל האם היה הנאשם אלים כלפי המנוחה בעבר, השיב כי אינו יודע ומסר כי הנאשם אהב שישמעו בקולו ו"חשב שמגיע לו הכל בגלל שהוא בן יחיד".

לי שמואלי, שכנה המתגוררת ברחוב ציונה תג'ר, מסרה בעדותה לפנינו כי ראתה את רסמייה צועקת "הבן שלי הרג את אחותו" (עמ' 107 לפרוטוקול, שורות 15-24). דבריה אלה היו נאמנים להודעותיה במשטרה שהוגשו בהסכמה (ת/32-ת/34). בהודעתה מיום 25.10.16 בשעה 20:20 מסרה העדה כי בעת ששהתה בביתה שמעה מישהי צועקת בערבית, כששאלה אותה האם היא זקוקה לעזרה, ביקשה ממני האישה שאזמין אמבולנס כי הבן שלה רצח את אחותו. בהודעתה מיום 27.10.16 שבה העדה על גרסתה ומסרה כי זיהתה את האישה כשכנתה ואמו של הנאשם.

עבד סעיד אחמד, שכן המתגורר בסמוך לביתו של הנאשם, מסר בעדותו לפנינו כי בעת שישב בחצרו שמע צעקות "הצילו" והבחין באם המנוחה צורחת ואומרת שבתה נדקרה. לדבריו, אביה של המנוחה יצא משער ביתו וביקש ממנו להתקשר ולהזמין אמבולנס ומשום שלא ידע את המספר של מד"א התקשר למשטרה ודיווח על דקירות. בהודעתו מיום 17.11.16 (ת/44, ת/44א') עולה כי בעת שישב בחצר ביתו שמע צעקות של אישה. כשהלך לקראתה ראה שזו שכנתו, אמה של המנוחה, אשר אמרה לו שהבן דקר את הבת שלה. לדבריו, בעלה של האישה יצא, היה נראה המום וביקש שיזמין אמבולנס. העד מסר כי התקשר למשטרה והציג עצמו בשם עדנאן משום שלא רצה להיכנס לזה.

מהודעת קתרין וקילה מיום 27.10.16 (ת/48א' - ת/48ג') עולה כי בעת שהמתינה ברכבה ברחוב ציונה תג'ר שמעה קולות של בכי וצעקה על מישוה שמת. כשיצאה מרכבה הבחינה באישה הנמצאת בהיסטריה ומבקשת עזרה. האישה אמרה לה כי הבן שלה דקר את אחותו.

דיווחים שנתקבלו במוקד 100:

מתוך דו"חות פעולה ת/23, ת/24, ת/43 עולה כי דיווח ראשוני למשטרה נמסר בשעה 19:14.

מתוך תמלול הדיווחים שהתקבלו במוקד 100 (ת/33) עולה כדלקמן:

מודיעה שהזדהתה בשם קתרין מסרה למוקדנית על אמא בוכה וצועקת שאומרת שהבן שלה דקר את אחותו.

מודיע שהזדהתה בשם עדנאן דיווח על דקירות.

מודיעה נוספת המזדהתה כערבייה דיווחה על אם הרצה ואומרת "האבא אהההה האח דקר את אחותו".

מודיעה נוספת דיווחה כי שכנה צורחת ואומרת שהבן שלה הרג את אחותו עם סכין ומבקשת שתזמין אמבולנס. ברקע נשמעת אישה האומרת: "היא בבית על הרצפה כל הרצפה דם".

עדויות אודות המניע לרצח:

פרט לעדויותיהם של הורי הנאשם והמנוחה, הובאו עדויות נוספות.

אינס חסנין, אחותם של המנוחה והנאשם (להלן: "אינס"), הובאה למתן עדות מכוח צו הבאה. כפי שיובא להלן, עדותה תרמה להבנת הרקע למעשה הרצח. בתחילת חקירתה הראשית קיללה אינס את הנאשם. לדבריה, הקשר בינה לבין המנוחה היה קרוב מאוד והשתיים נהגו לשוחח באופן קבוע. אינס סיפרה כי המנוחה עבדה לאחר גירושה כמזכירה בבית ספר ביפו וכי שבועיים לפני שנפטרה רכשה רכב. לטענת אינס, הנאשם הבחין שהמנוחה מתקדמת בחייה גם לאחר גירושה בעוד שהוא יושב בבית הוריו ללא מעש. לדבריה, הנאשם איים על המנוחה מספר פעמים בעבר שירצח אותה וכי איים אף עליה באותו אופן משום שהחליטה להוריד את המטפחת. אינס מסרה כי בעקבות איומו של הנאשם כלפיה הפסיקה לבקר בבית הוריה. אינס סיפרה כי גם הוריה כעסו על המנוחה והתייחסו בקושי לגירושה. בחקירתה הנגדית, מסרה אינס כי כששמעה על רצח המנוחה לא חשדה באביה כי ידעה שהנאשם ביצע את הרצח וציפתה כי כך יקרה, משום שהנאשם איים על המנוחה כל הזמן מעת גירושה. לטענתה, אביה לא מסוגל לבצע את הרצח. בהמשך מסרה אינס כי לא רצתה שהוריה ידעו על עדותה במשטרה משום שאביה ביקש ממנה שלא להתערב כי היא לא ראתה כלום. כשנשאלה מדוע חששה שאביה יכעס על עדותה במשטרה השיבה שאינה יודעת, ובהמשך השיבה כי אינה רוצה לומר. כשהתבקשה לספר את הסיבה לכך שבעלה אמר למשטרה שצריך לחקור את עדנאן, השיבה כי הסיבה לכך היא משום שאביה עמד, הסתכל על הנאשם דוקר את המנוחה ולא עשה דבר. בהמשך חקירתה הנגדית, מסרה אינס כי אינה יודעת מה חשב אביה על כך שהמנוחה מסתובבת בחוץ ובהמשך מסרה כי התפללה על כך שאביה היכה את המנוחה כי אביה לא מרביץ. אינס מסרה כי הנאשם לא התחשב באביו ועשה כרצונו, וכי היה "כל הזמן מעמיס לו על הראש" (עמ' 131 לפרוטוקול, שורה 24). לדבריה, אביה אמר לה שלא להגיע לביתם כי פחד שהנאשם יממש את

איומיו כלפיה. אינס מסרה כי אביה לא נהג להרביץ למנוחה. כשהופנתה לדברים שמסרה בעדותה במשטרה אישרה כי אמרה שזה מתוכנן מראש וכשנשאלה מי תכנן? השיבה: "הוא ואבא שלי. הוא היה מעמיס לאבא שלי" אני רוצה לעשות לה".

ג'מאלת עליאן, דודתם של המנוחה והנאשם ואחות האב, מסרה בחקירתה הראשית כי אביה מתגורר בסמוך לבית משפחת אבו סרארי. לדבריה, המנוחה סיפרה לה כי הנאשם מאיים עליה ומרביץ לה כל הזמן וכי היא פוחדת ממנו. כמו כן מסרה כי לאחר גירושה, יחסם של הנאשם ואביה כלפי המנוחה השתנה. ג'מאלת מסרה כי לאחר הרצח, בני המשפחה כועסים על עדנאן ולא מדברים איתו כי "הוא תפס אותה כל הזמן ככה והיא סבלה ממנו" (עמ' 218 לפרוטוקול, שורה 23).

מעצר הנאשם:

מתוך דו"חות פעולה, שערכו שוטרים שהשתתפו במעצר הנאשם, המסומנים ת/15, ת/16, ו- ת/21, עולה כי הנאשם נעצר ביום האירוע בשעה 20:51 בעת שישב על מדרגות המובילות את המסגד כשהוא מזיע בפניו וידיו רועדות. לאחר שנשאל על זהותו, הושיט הנאשם ידיו לעבר השוטר.

ממצאים פורנזיים:

מתוך חוות דעת המרכז הלאומי לרפואה משפטית, ת/49 ו- ת/50 שערכה ענת גסט עולה כי כתמי דם על גרב ועל נעל השייכים לנאשם תואמים את הפרופיל הגנטי של המנוחה.

סיכום ביניים:

עדויות ישירות אודות הרקע לאירוע הרצח, מעשי הדקירה וזהות הדוקר נשמעו מפי הורי הנאשם והמנוחה: עדנאן ורסמיה.

עדויות השניים אמנם לא היו עקביות לאורך הדרך, כך בעימות שנערך בין עדנאן ורסמיה לבין הנאשם, בסמוך לאחר האירוע, חזרו בהם מהפללתו בדקירת המנוחה וכך בעדותם לפנינו, אולם כפי שיפורט להלן קיים בסיס ראיתי מוצק למתן אמון בגרסאות הראשונות שמסרו השניים במשטרה בסמוך לאחר האירוע; המחוזקות בראיות חיצוניות, חיזוק המתחייב מכוח הוראתו של סעיף 10א(ד) לפקודת הראיות.

שני ההורים מסרו כבר בהודעתם הראשונה במשטרה כי הנאשם תקף את המנוחה ודקר אותה במהלך וויכוח קולני שהתנהל בינה לבין עדנאן, אביהם של המנוחה והנאשם; ויכוח שיזם עדנאן על רקע אי שביעות רצון מאורחות חייה של המנוחה ומכך שיצאה לטייל עם חברתה. על אף שבעימות מול הנאשם נמנעו מלהאשימו ברצח המנוחה, שבו ההורים על גרסתם המפלילה גם בעדותם לפנינו. אביו של הנאשם טען, אמנם, בחקירתו השנייה במשטרה כי לא ראה מי דקר את המנוחה, אך לאחר מכן חזר בו ואישר את גרסתו הראשונה. אמו של הנאשם טענה בעדותה לפנינו תחילה כי לא ראתה מי דקר את המנוחה. אך אף היא שבה לאחר מכן ובהמשך חקירתה הנגדית ואישרה כי הנאשם דקר את המנוחה. עדותו של האב לא הייתה אחידה גם בעניין הרקע לאירוע הרצח שתיאר בגרסתו הראשונה במשטרה לעומת

עדותו לפנינו. על כך אעמוד בהמשך.

עדנאן ורסמייה, הורי הנאשם והמנוחה, עומתו עם הנאשם בחדר החקירות, אך נמנעו מלהפלילו בפניו. רסמייה אשר אמרה לחוקרים שהנאשם לא הרג את המנוחה הסבירה זאת בכך שפחדה מהנאשם. עדנאן פנה אל הנאשם ואמר לו "מה עשית", והסביר זאת בכך שקשה לו לפנות אל הנאשם וכי את גרסתו ימסור בבית המשפט. בהקשר זה ראוי לציין כי בדו"ח העימות (ת/19, עמ' 5, שורות 138-140) מצאו החוקרים לציין כי במהלך העימות החל הנאשם לדבר עם הוריו בערבית והפנה כלפיהם מבטים מאיימים, על אף שהוזהר כי הוא משבש הליכי חקירה.

בנקודה דיונית זו ראוי להזכיר ההלכה לפיה בית המשפט רשאי לפצל גרסתו של עד ולאמץ רק חלק ממנה ובלבד שיש יסוד סביר לאבחנה בין חלקי העדות. בהקשר זה יפים דברי בית המשפט העליון (כב' השופט ס' גובראן) בע"פ 10596/03 **בשירוב נ' מדינת ישראל** (4.6.06):

"העובדה שנחקר מוסר גירסאות סותרות וחוזר בו בשלב מסוים של החקירה מהודעותיו המפלילות אין בה כדי לפסול מניה וביה את העדות כולה, ואין בה כדי לשלול את כוחו של בית-המשפט לדלות מתוך העדות חלקים מסוימים, אשר לדעתו הינם דברי אמת (ראו למשל, ע"פ 1639/98 דהן נ' מדינת ישראל (לא פורסם); ע"פ 3377/92 מעמר נ' מדינת ישראל (לא פורסם); ע"פ 403/89 עבדול חי נ' מדינת ישראל, פ"ד מו(4) 610; ע"פ 408/79 אבו-עמרה נ' מדינת ישראל, פ"ד לד(2) 272; ביטוי לגישה זו ניתן למצוא אף בסעיף 53 לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971). זאת, כמובן, בתנאי שהעדות ניתנת לחלוקה הגיונית או שקיים הסבר סביר לחלק שאינו אמין או שולל את מהימנות העד מעיקרה. יפים לעניין זה דבריו של הנשיא שמגר בע"פ 71/76 הנ"ל: "זאת ועוד, עדות שאיננה עקבית ואשר יש בה סתירות, רשאי בית-המשפט לנסות ולבור בה את התבן מן הבר, היינו לחלק את העדות באופן שבית-המשפט יתן אמונו בחלק מן הדברים וידחה יתרתם. סתירה כשלעצמה אינה חייבת להוליך לשלילת דברי העדות אם יש הסבר סביר לסתירה... אך מובן הוא, כאמור, כי סתירה זו בין קטעי דברים אינה יכולה להיעשות באופן שרירותי, אלא מתבקש יסוד סביר לאבחנה, בה מאבחן בית-המשפט בין חלקי העדות".

הנה כי כן, גרסאותיהם הראשונות של עדנאן ורסמייה במשטרה לפיהן הנאשם נכנס לחדר בו שהו עדנאן והמנוחה במהלך וויכוח ביניהם ודקר את המנוחה ראויות לאמון הן משום שנגבו בסמוך מאוד לאחר האירוע ובאופן המקנה להן משנה תוקף והן משום שהגרסאות תומכות זו בזו באשר לזהות הדוקר, הרקע למעשה הרצח ואופן התרחשותו ומקיימות בעניינים מהותיים אלה התאמה גבוהה. העדים חזרו בעדותם לפנינו והצביעו על הנאשם כמי שנכנס במהלך הוויכוח בין המנוחה לבין אביה, דקר אותה ועשה כן באמצעות סכין.

עדנאן, אביהם של הנאשם והמנוחה, מסר כבר בהודעתו הראשונה במשטרה, כשעה לאחר האירוע, כי התווכח עם המנוחה וכי במהלך אותו הוויכוח סטר לה. עדנאן הודה כי את מעשה התקיפה של המנוחה באותו יום "ארור" החל הוא בכך שסטר למנוחה על פניה משום שצעקה בתגובה לדברים שהטיח בה. עדנאן לא הסתיר את העימות המילולי והפיזי בינו לבין המנוחה ואת מעשה הסטירה, לאורך כל הדרך ובכל ההזדמנויות בהן מסר את גרסתו ציין זאת וסיפר על כך. משום כך אני מוצא טעם נוסף ליתן אמון בגרסתו ואני מעדיף, כאמור, את גרסתו הראשונה במשטרה בסמוך לאחר האירוע.

גרסתו של עדנאן נתמכת גם בעדותו של גיסו, אותו הזעיק האב, אשר מסר כי בהגיעו לבית אמר לו עדנאן "הוא רצח אותה".

גרסתה של רסמייה כי הנאשם דקר את המנוחה וגרם למותה נתמכת בעדויות שני שכנים ועוברת אורח אשר הבחינו ברסמייה, בסמוך לזמן התרחשות האירוע, מהלכת ברחוב, צועקת לעזרה ואומרת שהבן שלה רצח את אחותו.

דיווחים למוקד 100 תומכים אף הם בגרסת רסמייה כי לאחר האירוע יצאה לרחוב וצעקה שבנה הרג את אחותו.

רסמייה הצביעה, כאמור, על הנאשם כמי שביצע את מעשי הדקירה במנוחה והרג אותה. בעדותה לפנינו וללא שניכור בה סימני היסוס, סיפרה כי בעלה, עדנאן, סטר למנוחה קודם למעשי הדקירה ובמהלך הוויכוח ביניהם. רסמייה, כמו עדנאן, לא הסתירה בכל גרסאותיה את מעשה הסטירה שביצע עדנאן במנוחה. ויתירה מכך, בחקירתה הנגדית אף מסרה כי במהלך הוויכוח בין המנוחה לעדנאן, ניסתה להפריד ביניהם כדי למנוע מעדנאן להמשיך ולהכות את המנוחה. משום כך, אני מוצא ליתן אמון בגרסתה של רסמייה, בחקירתה הראשית, לפיה שללה את מעורבותו של עדנאן במעשי הדקירה של המנוחה. אני דוחה, לפיכך, את טענת ההגנה כי רסמייה ניסתה בעדותה להגן על עדנאן ולהרחיקו מהאירוע. כאן המקום להצביע על עקרון ראייתי מהותי וחשוב הטמון בין היתר בסעיף 9 לפקודת הראיות. האמירות הנאמרות סמוך לביצוע המעשים ובמיוחד מעשי אלימות קשים שהביאו לרצח, הנאמרות בזעקות שבר וכאב, ברגעים של זעזוע וסערות רגשות, יש בהן כדי אמירת אמת. עקרון זה הוא ללא ספק, ומעבר להיותו מבוסס בחוק, נטוע בניסיון החיים והגיונם.

כמו כן, הרושם שעלה מעדויות הורי הנאשם בבית המשפט אשר אמנם לא תאמו באופן מושלם את הודעותיהם בחקירה- הוא שהדברים נאמרו מתוך כאב ורצון לגונן על בנם העומד לדין באשמת רצח. כאבם של ההורים ברור וניכר בדרך עדותם לפנינו. בתם נרצחה ואינה בין החיים ובנם עומד לדין בעבירה החמורה ביותר על ספר החוקים וצפוי לעונש קשה וחמור אם יורשע.

ההגנה טענה כי עדויות האב והאם תואמו, אך לא הוצגה לכך כל ראיה. מתוך עדותו של רפ"ק אסף ברנס, שהיה אחראי על החקירה עולה כי האב והאם נלקחו לחקירה מהזירה באופן מיידי (עמ' 239 לפרוטוקול, שורות 22-23). מתוך עדותו של רס"ב אלי דורי עולה כי בהגעת כוחות משפטה לזירה היה עדנאן תחת השגחה (עמ' 59 לפרוטוקול, שורה 26). אין יסוד, אפוא, לטענה בדבר תיאום עדויות.

על יסוד עדויותיהם של עדנאן ורסמייה, אני קובע כי מעשי הדקירה במנוחה בוצעו על ידי הנאשם באמצעות סכין אחת שהחזיק בידו הימנית, ועל ידו בלבד.

באשר למיקום הדקירות, עדנאן ורסמייה העידו שניהם, בחקירתם הראשונה במשטרה, כי תחילה דקר הנאשם את המנוחה בגבה. גם בעניין זה, ניתן לקבוע ממצא עובדתי על יסוד גרסאות השניים כי הדקירה הראשונה שביצע הנאשם במנוחה הייתה בגבה. ממצא זה מתיישב עם ממצאי המומחה הפתולוגי, כפי שיפורט בהמשך.

באשר למספר הדקירות, תאמו עדויות ההורים זו את זו כי הנאשם דקר את המנוחה מספר דקירות. מטבע הדברים, לא ניתן לצפות מעדים אלה לנקוב במספר הדקירות המדויק, עניין זה ייקבע על סמך הראיות הפתולוגיות, ועל כך בהמשך.

באשר למניע לרצח, העידו שני ההורים כי בין המנוחה לבין הנאשם התקיימה מערכת יחסים עכורה על רקע אי שביעות רצונו של הנאשם מגירושה ומסירובה לחזור לבית בעלה וכעסו על אורח חייה העצמאי. מתוך עדויותיהם עלה כי עובר

לרצח וכבר כשנתיים קודם לכן התנהלו בין הנאשם לבין המנוחה ויכוחים חוזרים ונשנים על הרקע המתואר.

עדנאן מסר, הן בגרסתו הראשונה במשטרה בסמוך לאחר הרצח והן בעדותו לפנינו, כי נהג להרגיע את הנאשם וביקש ממנו לגלות סובלנות כלפי המנוחה. בגרסתו הראשונה במשטרה מסר כי הנאשם דקר את המנוחה משום שחשד כי היא בוגדת בבעלה ועל רקע מה שמכונה "כבוד המשפחה". בעדותו לפנינו חזר עדנאן מדבריו אלה וטען כי הרצח נגרם למנוחה בשל עקשנותה ומשום שצעקה ואמרה לנאשם כי הוא "משוגע" וכי עליו לחזור לבית חולים לחולי נפש. גם בעניין הרקע לאירוע הרצח, אני מעדיף את גרסתו הראשונה של הנאשם במשטרה, אז מסר כי כשחזר לביתו לאחר עבודתו פנה אליו הנאשם והביע בפניו תרעומת על כך שהמנוחה יצאה מביתה ועדיין לא חזרה, אמר לו כי אינו יכול יותר ואילו עדנאן בתגובה ביקש מהנאשם להירגע ולהפסיק לחשוש במנוחה. השתלשלות האירועים לאחר מכן גילתה כי ניסיונו של עדנאן להרגיע את הנאשם לא צלח, וכששבה המנוחה לביתה, פנה אליה עדנאן בטרניה על כך שיצאה לטייל, ובמהלך הוויכוח שהתנהל ביניהם הטיחה המנוחה באביה כי הם חושדים בה לשווא. בגרסתו לפנינו, סיפר עדנאן לראשונה כי לאירוע הרצח קדם ויכוח בין הנאשם למנוחה במהלכו פגעה המנוחה בנאשם כשכינתה אותו "משוגע". עדנאן מסר כי לא היה נוכח בוויכוח בין הנאשם לבין המנוחה וכי שמע אודותיו מפי הנאשם. מדובר בעדות כבושה וממילא אין זו עדות ישירה אלא על פי שמועה. מעבר לכך, אין משמעות להטחת המנוחה בנאשם כי הוא משוגע. האמירה הזו, כפי שעלה מהעדויות באה על רקע התנגדותו של הנאשם לאורח חייה של המנוחה. כפי שקבעתי לעיל, אני דוחה גרסתו זו של עדנאן באשר למניע למעשי הנאשם כביכול משום שהמנוחה העליבה אותו עובר לביצוע הדקירות.

רסמייה מסרה אף היא בגרסתה הראשונה במשטרה כי הנאשם כעס על המנוחה בשל גירושה אך לדבריה דקר את המנוחה משום שרבה עם אביה. בגרסתה למחרת מסרה רסמייה כי הנאשם שנא את המנוחה והיה מעוניין כבר קודם לכן במותה. אז מסרה כי הנאשם אהב את בעלה של המנוחה וכעס על התרחקותו ממנו בשל הגירושין מהמנוחה. בחקירתה הראשית, ולראשונה, מסרה רסמייה כי עובר לרצח ובמהלך ריב בין הנאשם לבין המנוחה כינתה המנוחה את הנאשם "משוגע", אך בהמשך מסרה כי האירוע המתואר התרחש כשבוע לפני הרצח.

עדויות של אינס, אחות המנוחה, תומכת בעדויות הוריה על מערכת היחסים העכורה בין הנאשם לבין המנוחה, על הסיבות לכך ועל איומי הנאשם כלפי המנוחה. אינס מסרה כי הנאשם שלט בבני המשפחה מתוקף מעמדו כבן בכור יחיד, נהג לאיים על שתי אחיותיו בשל אורחות חייהן, גם לאחר נישואיהן, ואיים לרצחן.

עדויותיהם של פואד נבולסי וג'מלאת עליאן מלמדות אף הן על מערכת היחסים העכורה בין הנאשם לבין המנוחה עובר לרצח ועל כי הסיבות לכך קשורות בכך שהנאשם לא קיבל בעין יפה את גירושה של המנוחה ואת אורח חייה העצמאי, איים עליה וגרם לפחדה של המנוחה מפניו.

עדויותיהן של אינס וג'מלאת על אמרות המנוחה עובר ליום מותה, אודות האיומים שחוותה מצד הנאשם ופחדה ממנו הוגשו והן קבילות מכוח סעיף 10(2) לפקודת הראיות בהיותן עדויות על אמרת קורבן אלימות הנוגעת למעשה האלימות ומשתלבת בסדר האירועים בהיותה חוליה בשרשרת הנסיבות הקשורות במישורין לביצוע הרצח (ראו סעיף 77 לפסק הדין בע"פ 4178/10 פר'ג' נ' מדינת ישראל (19.8.13)).

סיבת המוות וממצאי חוות הדעת הפתולוגית:

חוות הדעת הפתולוגית נחתמה ביום 25.4.17 על ידי ד"ר קוגל והוגשה בהסכמה (ת/51). על פי חוות הדעת נותחה גופתה של המנוחה ביום 26.10.16 נתיחה חלקית במהלכה אותרו בגופה 16 פצעי דקירה: 7 פצעי דקירה בגב שמאל, פצע דקירה בקדמת בית החזה משמאל, פצע דקירה בבית החזה מימין, פצע דקירה בקו האמצע בגב, פצע דקירה בכתף השמאלית, פצע דקירה בשד ימני, שני פצעי דקירה מתלכדים באגן משמאל, פצע דקירה במותן ימין ופצע דקירה בזרוע ימין. כמו כן נמצאו חתכים שטחיים בזרוע הימנית ובשורש כף היד השמאלית.

חוות הדעת הפתולוגית קובעת כי "פצעי הדקירה נגרמו באמצעות חפץ חד דוגמת להב סכין (או להבים) בעל קצה חד ולפחות שפה אחת מושחזת. אורך הלהב שגרם לפצעי הדקירה לפחות כ- 16 ס"מ ורוחבו עד כ- 4 ס"מ (בעומק החדירה)".

בסיכום חוות הדעת הפתולוגית נקבע כי מותה של המנוחה נגרם כתוצאה מהלם תת-נפחי בשל איבוד דם מחתר "ב"ותין" (אבי העורקים) בעקבות פצע דקירה בגב משמאל שסומן בחוות הדעת 5ט'. כמו כן נקבע כי בנוסף, פצעי דקירה בבית החזה ובגב הרעו את המצב ותרמו למוות. הוסבר כי הלם תת-נפחי הוא תהליך בו חלה ירידה בנפח הנוזלים בגוף לרוב בשל איבוד דם ולפיכך מתרחשת ירידה בפרפוזיה (זילוח) כלומר אי הספקה של דם וחמצן לאיברים חיוניים.

על פי חוות הדעת הפתולוגית, תעלת הדקירה חדרה דרך ה"ותין" שהוא העורק הגדול בגוף ולכן נותר מצב של איבוד דם משמעותי ומהיר מאוד וכן יש להניח שחלק ניכר מהדם זלג מתוך פצע הדקירה אל מחוץ לגוף.

על פי חוות הדעת הפתולוגית, נמצאו בגופת המנוחה גם 5 פצעי דקירה בריאה השמאלית ושתי תעלות דקירה שחדרו אל הכבד אשר תרמו לאיבוד הדם, אך השפעתם על איבוד הדם משנית יחסית מהשפעתו על איבוד הדם של הנוזל החמור ל"ותין".

כמו כן נקבע כי אלמנט נוסף, אך זניח ביחס לנזק החמור ל"ותין", אשר האיץ את סיבת המוות הוא נזק שנגרם לדופן בית החזה בשל 8 תעלות דקירה שחדרו לחלל הצדר, שגרם לחוסר יעילות של הנשימה והחמיר את מצבה של המנוחה.

בחקירתו הראשית מסר ד"ר קוגל כי את פצעי הדקירה ציין בחוות דעתו לפי סדר חשיבותם בגרימת המוות, כך שפצע הדקירה בגב שמאל שסומן 5ט' בגוף חוות הדעת ותואר כמעבר תעלת הדקירה דרך צלע 5, הריאה השמאלית וה"ותין" היה פצע הדקירה המשמעותי ביותר לגרימת המוות. נציין כי בנקודה זו של העדות, לא התרנו הגשת תמונות אותן ביקש המומחה להציג לפנינו, היות ואלה הפתיעו את ההגנה (ראו החלטה מיום 2.6.19 בעמ' 263 לפרוטוקול).

בהמשך חקירתו הראשית, מסר ד"ר קוגל כי פצע הדקירה בגב שמאל המסומן 5ט' הצריך הפעלת כוח על מנת שיחתוך צלע.

ד"ר קוגל מסר כי אבי העורקים נמצא מאחורי הצלע מצד שמאל וכי הפגיעה בו גרמה לצניחה דרמטית של לחץ הדם ולאי אספקת דם לאיברים אחרים. כמו כן מסר כי איבוד הכרה נגרם כתוצאה מכך באופן מהיר מאוד בתוך 30 שניות ועד למוות עובר פרק זמן של "מספר דקות, דקות ספורות, ארבע דקות משהו כזה" (עמ' 264 לפרוטוקול, שורות 22-23).

ד"ר קוגל מסר כי לא התייחס בחוות דעתו לסדר התרחשות הדקירות מבחינה כרונולוגית והוא אף אינו יודע להתייחס לכך. בהמשך הסביר כי ההבדל בין חבלות שאירעו לפני המוות לבין חבלות שאירעו לאחר המוות הוא הימצאות או אי

הימצאות של דימום ברקמות שמסביב לפצע. עוד בהקשר זה הסביר כי לאדם חי יש לחץ דם ובמקרה של פציעה יימצא דימום רקמתי וכי פגיעה לאחר המוות לא תבטא דימום רקמתי. ד"ר קוגל שב ואמר כי אינו יכול לקבוע את סדר הדקירות לפי התרחשותן אולם מסר כי דקירות שלא ביטאו דימום אירעו לאחר הפגיעה באבי העורקים. בהמשך מסר כי 6 פצעי הדקירה שסומנו בגוף חוות הדעת 5ב' (פצע דקירה בבית החזה מימין), 5ג' (פצע דקירה בשד הימני), 5ה' (פצע חתך/דקירה במותן ימין), 5ו' (שני פצעי דקירה מתלכדים באגן שמאל), 5יג' (פצע דקירה בגב בקו האמצע ימינה), 6 (פצע הדקירה בזרוע הימנית) הם פצעי דקירה שנמצאו בקדמת הגופה ובצדה וכי התרחשו לאחר פצעי הדקירות בגב. ד"ר קוגל ציין כי פצע הדקירה בקדמת בית החזה משמאל שסומן 5ד' ביטא דימום ולכן אין הוא יכול לקבוע כי התרחש לאחר הדקירה בגב. ד"ר קוגל מסר כי "הדקירות בגב בוודאי בוצעו כאשר היה לחץ הדם, כולל הדקירה באבי העורקים, ששם הכל דימום מסביב" (עמ' 267 לפרוטוקול, שורות 18-19). לדבריו, פצע הדקירה בבית החזה משמאל יכול היה לגרום למוות תוך 20-30 דקות, אולם נוכח הפגיעה באבי העורקים תרומתו למוות משנית.

ד"ר קוגל מסר כי לא מצא פצעי הגנה מובהקים בגופה של המנוחה, והסביר שלא מצא פצעים המעידים על ניסיון של המנוחה לחצוץ באמצעות ידה או רגליה מפני הנשק שהונף לעברה. ד"ר קוגל הסביר כי שתי פגיעות שנמצאו ביד שמאל הן דקירה בסכין בצד הזרוע שנכנסה ויצאה מהצד השני וחתך קטן בצד הקדמי של היד. לדבריו, לא ניתן להגדיר את הפגיעות הללו כפצעי הגנה כי נמצאו במקום לא אופייני.

ד"ר קוגל העיד כי אינו יכול לשלול את האפשרות שמעשי הדקירה בוצעו כולם באמצעות סכין אחת אולם גם אינו יכול לשלול אפשרות שמעשי הדקירה בוצעו באמצעות שתי סכינים שמאפייניהן דומים. בכך הסביר קביעתו בחוות הדעת כי ייתכן והיו מספר להבים.

בחקירתו הנגדית מסר ד"ר קוגל כי אינו יכול לשלול את האפשרות כי מעשי הדקירה בוצעו על ידי שני אנשים, כי אינו יכול לשלול את האפשרות כי בזמן הדקירה הוחזקה המנוחה על ידי אדם אחד ונדקרה על ידי אחר וכי אינו יכול לשלול את האפשרות כי פצע הדקירה בקדמת בית החזה משמאל אירע קודם לפצע הדקירה באבי העורקים. בהמשך כשנשאל שוב לגבי האפשרות האחרונה המתוארת השיב כי "אם פרק הזמן בין הדקירות ... הוא קצר אז אני לא יכול לשלול את זה" (עמ' 270 לפרוטוקול, שורות 1-5). ובהמשך מסר כי כוונתו לפרק זמן קצר "תוך שניות" והוסיף "אם זה היה הפוך אז לחץ הדם היה יורד מספיק ולא היינו רואים דימום בפצע שבקדמת בית החזה" (עמ' 270 לפרוטוקול, שורות 8-10). ד"ר קוגל נשאל לגבי מיקומו של פצע הדקירה באבי העורקים ובהסכמה הוגשה תמונה 11 שסומנה C.

ד"ר קוגל העיד כי אינו יכול לקבוע כי הדקירה באבי העורקים הייתה גורמת לדמה של המנוחה להכתים את הדוקר. לדבריו, אינו יודע את המקום בו עמד הדוקר והסביר כי הדבר תלוי גם במנח גופת המנוחה וכי לעיתים הדם יצא החוצה לאחר שהזיזו את הגופה. בהמשך מסר כי "סביר להניח שאדם שהיה מעורב בדקירה כזו הרוצח או מי שגרם לדקירות יהיה מוכתם בדם, אבל אני שוב לא אומר את זה כי אני יודע מאיזה פצע זה נגרם" (עמ' 269 לפרוטוקול, שורות 27-28).

ד"ר קוגל העיד כי אינו יכול לקבוע באיזה מנח הייתה המנוחה בעת שנדקרה את הדקירה שגרמה לפצע באבי העורקים, והאם עמדה או ישבה או שכבה. לדבריו, יכול לקבוע כי בעת הדקירה באבי העורקים הייתה תזוזה של הלהב או של המנוחה.

בחקירתו החוזרת, מסר ד"ר קוגל כי פצע הדקירה בקדמת בית החזה משמאל מבטא דימום מועט אך מלמד כי היה קיים לחץ דם במועד בו אירע. לדבריו "אילו היה פרק זמן ארוך בין הדקירה הזו בבית החזה, בהנחה שהיא נגרמה

ראשונה, היינו רואים יותר דימום" (עמ' 270 לפרוטוקול, שורות 23-24). לדבריו, הסיבה לדימום המועט בפצע הדקירה בקדמת בית החזה משמאל יכולה להתאים למספר אפשרויות: האחת כי מיד לאחר מכן בוצעו פצעי הדקירה בגב, השנייה כי הדקירות בגב בוצעו תחילה ומיד לאחר מכן, ותוך שניות, בוצעה הדקירה בקדמת בית החזה היות ולחץ הדם לא יורד באחת אלא תוך 15-20 שניות. ד"ר קוגל הסביר כי פצע הדקירה באבי העורקים נראה כשני פצעי דקירה מתלכדים והסביר זאת בכך: "או שהמנוחה זזה או שהדוקר זז" (עמ' 272 לפרוטוקול, שורות 2-3).

בתשובה לשאלת הסניגור שהותרה לאחר החקירה החוזרת, הסביר ד"ר קוגל כי בהנחה שברגע הדקירה באבי העורקים הייתה המנוחה במצב של עמידה, תוך 15-20 שניות, הייתה נכנסת למצב של איבוד הכרה ולא הייתה יכולה לעמוד על רגליה.

סיכום ביניים:

עדויות של ד"ר קוגל לפנינו נאמנה לחוות דעתו ועל כך אין חולק (ראו סעיף 191 לסיכומי ההגנה). על יסוד כך, ניתן לקבוע ממצאים עובדתיים אלה:

מותה של המנוחה נגרם כתוצאה מהלם תת-נפחי שנגרם כתוצאה מחתך של ה"ותין" בעקבות דקירה בגבה משמאל; פצע דקירה שזוהה בגופתה, סומן בגוף חוות הדעת-5ט' וגרימתו הצריכה הפעלת כוח על מנת לחדור צלע. פרט לפצע הדקירה בגב משמאל, נמצאו בגופה של המנוחה 15 פצעי דקירה נוספים: בגב, בבית החזה ובשד, באגן, במותן, בכתף שמאל ובזרוע ימין. לא נמצאו פצעי הגנה מובהקים. פצעי הדקירה שפגעו בריאה השמאלית, בכבד ובדופן בית החזה תרמו לאיבוד הדם והאיצו את המוות, אך היו אלה גורמים משניים לגורם המשמעותי ביותר לגרימת המוות והוא פצע הדקירה בגב משמאל אשר גרם לחתך באבי העורקים. לא ניתן לקבוע את סדר התרחשות הדקירות מבחינה כרונולוגית, אך ניתן להבדיל בין דקירות שבוצעו לפני הפגיעה באבי העורקים לבין דקירות שבוצעו לאחר הפגיעה באבי העורקים לפי הימצאות או אי הימצאות של דימום רקמתי. פצעי הדקירה בבית החזה מימין, בשד הימני, במותן ימין, באגן שמאל, בזרוע ימין ובאמצע הגב- נגרמו לאחר פצעי הדקירות בגב.

ממצאיו של המומחה הפתולוגי תומכים בגרסת הורי הנאשם לפיה המנוחה נדקרה תחילה בגבה והדקירות בגופה נעשו באמצעות סכין. על יסוד כך ניתן לקבוע כי המנוחה נדקרה תחילה בגבה משמאל. דקירות אלה בגבה של המנוחה מסומנות בגוף חוות הדעת הפתולוגית 5ט', 5ז', 5ח', 5י', 5יב', 5יא' לפי סדר חשיבותן בגרימת המוות כאשר הראשונה מביניהן היא הדקירה הקטלנית שגרמה לחתך באבי העורקים, לאיבוד דם ולמוות. פצעי הדקירה בקדמת גופה של המנוחה ובאמצע הגב מימין התרחשו, כאמור, לאחר הדקירות האמורות בגב המנוחה משמאל. אפשר כי הדקירה בקדמת בית החזה משמאל המסומנת 5ד' התרחשה קודם לדקירה הקטלנית בגב משמאל ובאבי העורקים אך בפער זמנים סמוך המגיע כדי שניות ספורות. איבוד הדם גרם למנוחה לאבד הכרתה בתוך כ-30 שניות וליפול ארצה, ומותה נגרם בתוך דקות ספורות לאחר מכן. עוד ניתן לקבוע, על פי ממצאי המומחה הפתולוגי, כי גם לאחר מותה נדקרה המנוחה דקירות בקדמת גופה. ממצאי הנתיחה הפתולוגית אינם יכולים לתמוך או לשלול אפשרות לקיומם של שני דוקרים, שני סכינים או תרחיש לפיו הוחזקה המנוחה על ידי אחד ונדקרה על ידי אחר.

גרסת הנאשם:

גרסתו הראשונה במשטרהנגבתה ביום האירוע בשעה 23:56 (ת/1, ת/1א', ת/1ב') כשלוש שעות לאחר מעצרו ולאחר

שניתנה לו האפשרות להיוועץ בעורך דין ואילו הוא הודיע לחוקרים כי בכוונתו לשכור שירותיו של עורך דין אחר. כשהוטחו בו החשדות לגרימת מותה של המנוחה בכוונה תחילה השיב הנאשם כי הוא שומר על זכות השתיקה. הנאשם השיב באופן חלקי לשאלות כלליות אודות מקום מגוריו, עבודתו וכיוב', אך שב ואמר כי אינו מעוניין לדבר. כשהוטח בו כי לקח את חייה של אחותו, הכחיש וטען "זה לא אני", "אני הייתי במסגד אני מתפלל" "משעה שש הייתי במסגד" (עמ' 5 לתמליל ההודעה ת/א1, שורות 14-20, עמ' 6, שורה 31). בהמשך טען כי עד שנעצר לא היה בביתו אלא במסגד ואינו יודע מיהם האנשים שהיו עמו שם. כשהתבקש למסור שם של אחד מהנוכחים במסגד, השיב שאינו רוצה לדבר וכי הוא שומר על זכות השתיקה "עד בית המשפט" (עמ' 8 לתמליל ההודעה ת/א1, שורה 7). הנאשם שתק גם כשנאמר לו שעל אחת מגרבי נמצא דם. כשנשאל מדוע הזיע ורעדו ידיו כשניגש שוטר לעצרו, השיב: "הייתי עושה כושר במסגד" (עמ' 10 לתמליל ההודעה ת/א1, שורות 29-31). בהמשך מסר כי היה במסגד, בטיילת ליד המסגד, התפלל במסגד והלך. כשנאמר לו שקודם לכן מסר שהיה במסגד בלבד, השיב שהיה במסגד ועשה כושר ליד המסגד. כשנאמר לו שבעת מעצרו הגיש את ידיו לשוטר על מנת שיאזוק אותו קודם שהשוטר אמר לו את סיבת המעצר, השיב שהשוטר אמר לו שהוא עצור ואזק אותו. הנאשם טען כי הוא אוהב את המנוחה וכי לא הרג אותה והוא חף מפשע. בהמשך שב ואמר כי שומר על זכות השתיקה עד לבית המשפט. הנאשם המשיך בקו השתיקה גם במהלך העימות עם הוריו, וטען כי מחזיקים אותו לשווא.

בחקירתו ביום 9.11.16 (ת/9, ת/א9) טען הנאשם כי לא רצח אף אחד, כי היה במסגד וכי הוא שומר על זכות השתיקה. עוד טען כי אינו זוכר דבר וכי מרגע שנעצר הוא סובל מסכיזופרניה. בהמשך מסר כי שהה במסגד מהשעה 18:00 או 18:30 עד 20:00, כי היו הרבה אנשים וכי לא דיבר עם האימאם. הנאשם טען כי הוא חולה וזקוק לטיפול פסיכיאטרי בבית חולים.

בחקירתו ביום 20.11.16 (ת/17) השיב הנאשם לשאלות חוקריו כי הוא שומר על זכות השתיקה, טען כי התפלל במסגד ונעצר וכי לא רצח.

בחקירתו הראשית ביום 22.10.19 מסר הנאשם לראשונה כי דקר את המנוחה אך לא התכוון להרוג אותה. לדבריו, אהב את המנוחה ורצה שתחזור אל ילדיה. באשר לאירוע הרצח מסר (עמ' 331 לפרוטוקול, שורות 29-34, עמ' 332 לפרוטוקול, שורות 1-8):

"קמתי בבוקר רגיל, הלכתי לעבודה, הייתי עובד שליח. אחרי הצהריים באתי הביתה והייתה הודא בבית, וקרה לי ויכוח איתה, אמרתי לה תחזרי לילדים שלך, הילדים שלך רוצים אותך וזה, והתחיל ויכוח וזה והיא אמרה לי - אתה חולה נפש, אתה צריך אברבנאל וזה. עזבתי את הבית, חזרתי לעבודה, אח"כ חזרתי בערב הביתה, ישבתי - יש לנו חצר - ישבתי בחצר, עישנתי כמה באנגים ושמעתי צעקות בפנים, אבא שלי התווכח איתה ונתן לה סטירה, אבא שלי.

לבית המשפט:

ש. זה ראית בעיניים?

ת. שמעתי את הקול של הסטירה.

המשך חקירה:

ת. נתן לה סטירה, ונכנסתי אני לבפנים לראות מה קורה ומה הצעקות וזה, היו הרבה צעקות, צעקות הרבה, ולא

יודע איך זה, מה קרה אח"כ. כאילו, התחילה להגיד לי עוד פעם - אתה חולה נפש, אתה צריך אברבנאל וזה, ודקרת אותה 2-3 דקירות".

הנאשם טען בחקירתו הראשית כי אינו זוכר מהיכן נטל את הסכין ובאילו מקומות בגופה דקר את המנוחה. לדבריו, לאחר שדקר את המנוחה הלך למסגד ולטענתו אינו זכור האם לפני שהלך למסגד החליף את בגדיו.

לאחר שמסר כך את גרסתו, פנה הנאשם ואמר (עמ' 332 לפרוטוקול, שורה 16):

"אבל אני, כב' השופט, לא התכוונתי להרוג אותה. זה הכל קרה ככה, פתאומי".

כשנשאל מדוע לא מסר למשטרה כי דקר את המנוחה ומדוע המתין שנתיים עד שהודה בכך, השיב (עמ' 332 לפרוטוקול, שורות 29-34):

"נכנסתי ללחץ, לא ידעתי מה לעשות. לא חשבתי שהיא תמות, לא חשבתי שהיא תמות", "אני רציתי להגיד לבית המשפט כאילו", "לא אמר לי העו"ד שאני צריך להעיד".

בחקירתו הנגדית מסר הנאשם כי לאירוע קדם ויכוח בינו לבין המנוחה, במהלכו אמר למנוחה שתחזור לילדיה ואילו היא בתגובה אמרה לו: "אתה משוגע, אתה חולה נפש, לך לאברבנאל" (עמ' 334 לפרוטוקול, שורות 6-7). בהמשך מסר: "מסכנה בטח, אחותי, אני אוהב אותה, היא לא עשתה לי כלום, אני סה"כ קרה ויכוח בינינו וזהו" (עמ' 334 לפרוטוקול, שורות 15-16). כשנשאל האם הסכים שהמנוחה תנהג ברכב השיב: "כן, מה? איפה אני גר, בסעודיה? אני גר בישראל, הכל חופשי" (עמ' 334 לפרוטוקול, שורות 32-33). הנאשם הכחיש את דבריו אמו לפיהם שנא את המנוחה ורצה במותה, הכחיש את דבריו אביו כי חשד שהמנוחה בוגדת וכי דקר אותה בשל "כבוד המשפחה" וכן הכחיש כי איים על המנוחה ועל אחותו אינס וכי רצה לשלוט בהן. כשנשאל מדוע דקר את המנוחה השיב: "לא ידעתי מה אני עושה", "קרה ויכוח, היה הרבה הרבה צעקות, ולא יודע איך דקרת אותה" (עמ' 338 לפרוטוקול, שורות 22-25). הנאשם הכחיש את דבריו אביו כי עובר לרצח אמר לאביו שהמנוחה שקרנית ואביו ניסה להרגיעו, אך אישר כי בזמן הוויכוח בין אביו לבין המנוחה ישב בחצר הבית וטען כי שמע את הצעקות. לדבריו, אינו יודע באיזו סכין השתמש ומניין נטל אותה ולדבריו: "אני לא זוכר בדיוק הכל מה קרה" (עמ' 340 לפרוטוקול, שורות 7-17). לשאלת בית המשפט האם זוכר מתי בפעם האחרונה החזיק את הסכין, השיב: "לא זוכר. אני לא התכוונתי להרוג אותה, כב' השופט, לא התכוונתי להרוג אותה. לא תכננתי, לא התכוונתי גם, לא" (עמ' 340 לפרוטוקול, שורות 19-22). הנאשם השיב שאינו זוכר אם לסכין הייתה ידית, אם החזיק בה כשהיא שלופה, באיזה יד מידי אחז בה והאם אחז בה באופן גלוי. גם כשנשאל האם נכנס לחדר עם סכין השיב כי אינו זוכר, וכשנשאל האם נכנס לחדר בידיים ריקות השיב בחיוב. כשנאמר לו שאמו מסרה במשטרה שהוא נכנס לחדר כשהסכין אחוזה מאחורי גבו השיב שאינו זוכר. כשנאמר לו שאמו סיפרה שהוא החל לדקור את המנוחה בעת שישבה על המיטה, טען כי הדברים אינם נכונים וכי לא נכנס לחדר בשקט. הנאשם מסר כי שמע את הסטירה שסטר עדנאן למנוחה, אך אינו זוכר את תוכן הצעקות ולא שמע שאביו קילל את הורי אמו. הנאשם טען כי בעת שדקר את המנוחה הייתה היא עומדת כשפניה אליו והוא אינו זוכר היכן דקר אותה, לדבריו: "אני זוכר שתיים-שלוש דקירות, בין שתיים לשלוש דקירות" (עמ' 342 לפרוטוקול, שורה 31). הנאשם הכחיש כי דקר את המנוחה 15 דקירות וטען כי יצא מהבית וכי אינו זוכר האם יצא מהבית עם הסכין והיכן זרק אותה. לדבריו: "עישנתי כמה באנגים לפני, אני לא זוכר" (עמ' 344 לפרוטוקול, שורה 7), ובהמשך כשנשאל האם מקלחת מרגיעה אותו השיב: "כן, אבל אני לפני המקרה עישנתי כמה באנגים ולא ידעתי מה אני עושה" (עמ' 347 לפרוטוקול, שורה 17). כשנשאל האם אביו דקר את המנוחה השיב: "לא, לא יודע" (עמ' 344 לפרוטוקול, שורות 11-12). בהמשך טען: "לא יכול להיות שאבא שלי דקר" (עמ' 345

לפרוטוקול, שורה 9). כשהוצגה לו תמונתו מיום המעצר (ת/59) השיב שאינו יודע האם הוא מתועד ואינו זוכר את צבע החולצה שלבש באותו היום. הנאשם טען כי אינו זוכר את תשובותיו במשטרה כשנמסר לו שנמצאו כתמי דם על גרבו. לטענתו, לא הלך לחוף הים לאחר האירוע אלא למסגד דרך הגינה הסמוכה לביתו. הנאשם שלל את הטענה כי הלך לים וזרק שם את הסכין. לטענתו, נהג להתפלל במסגד ואינו זוכר האם התפלל לאחר הרצח. הנאשם טען כי אינו זוכר מה עשה עם הסכין וכי לאחר שהלך למסגד, חזר לגינה הסמוכה לביתו כדי לראות מה קרה כי לא ידע מה קרה, הבחין בשוטרים רבים ונכנס ללחץ.

סיכום ביניים והתייחסות לטענות ההגנה:

הנה כי כן, הנאשם, אשר בחקירתו הראשונה לאחר מעצרו טען כי לא רצח את המנוחה וכי כלל לא נכח בביתו בעת שאירע הרצח, כי שהה במסגד בזמן הרלבנטי והתפלל, ובהמשך במענה לכתב האישום הכחיש קשר לאירועי כתב האישום וטען לקיומה של טענת "אליבי", החליף גרסתו הראשונה בגרסה לפיה נכח במקום האירוע, הגיח לתוך חדרה של המנוחה במהלך הוויכוח שהתנהל בינה לבין אביה, שמע את המנוחה אומרת לו "אתה חולה נפש, אתה צריך אברבנאל וזה", דקר את המנוחה 2-3 דקירות ונמלט מהמקום.

כאמור, בהתאם לסעיף 154 לחוק סדר הדין הפלילי, הודאתו, הגם כי מאוחרת, של הנאשם בחלק מעובדות כתב האישום, מעמידה את העובדות בהן הודה כמוכחות כלפיו.

הסניגור טען כי הנאשם אמנם מודה שדקר את המנוחה 2-3 פעמים אולם אינו מודה שגרם במעשיו אלה למותה של המנוחה. אני סבור כי טיעון זה של הסניגור אינו עולה בקנה אחד עם עדותו של הנאשם לפנינו. הנאשם טען לפנינו כי דקר את המנוחה 2-3 דקירות אך לא טען כי לא גרם בכך למותה. כל שטען הנאשם לפנינו הוא כי לא התכוון לגרום למותה של המנוחה. לטענתו, לא נותר בזירת האירוע, אלא נמלט ממנה מיד לאחר שדקר את המנוחה. ממילא לא יכול היה לדעת האם נפטרה המנוחה כתוצאה מדקירותיו בה. ההבדל בין הטענה כי הנאשם לא גרם למותה של המנוחה לבין הטענה כי לא התכוון לגרום למותה - ברור ומתחייב מעצם הדברים. אלא שאני קובע שדי בעדויות הורי הנאשם ובמכלול הראיות המשתלבות עמן כדי להוכיח את העובדה שהנאשם היה הדוקר היחידי כמתואר בכתב האישום וכפי המוכח בממצאי חוות הדעת הפתולוגית.

הנאשם מודה כי נכח בזירת הרצח וכי דקר את המנוחה. עובדות אלה שהן חלק מעובדות כתב האישום מוכחות מכוח ההודאה אך גם מתוך עדויות וראיות המאשימה.

באשר למספר הדקירות שדקר הנאשם את המנוחה, אני מקבל את גרסת הנאשם כי דקר את המנוחה 2-3 דקירות בלבד. על פי כתב האישום דקר הנאשם את המנוחה דקירות רבות, מתוך 7 דקירות בגב. עובדה זו הצריכה קביעת ממצאי עובדה ומהימנות, ועל פי שקבעתי לעיל מבססת התשתית הראייתית ממצא כי הנאשם היה הדוקר היחידי וכי ביצע את כל הדקירות שנמצאו בגופת המנוחה בנתיחה שלאחר המוות.

הנאשם כבש את גרסתו במשך שלוש שנים, ולמעשה חשף אותה רק בעיצומה של פרשת התביעה, ולאחר שנשמעו עדויותיהם המפלילות של הוריו.

הסבריו של הנאשם לכבישת העדות תמוהים ובלתי עקביים, כך באותה נשימה טען כי כבש את גרסתו לפיה דקר את המנוחה משום שלא חשב שהמנוחה תמות אולם לא הסביר מדוע לא חשף גרסתו לאחר שנאמר לו כבר בחקירתו

הראשונה לאחר הרצח כי המנוחה נפטרה. הנאשם לא הסתפק בהסבר זה וסיפק בחקירתו לפנינו הסבר נוסף והוא כי כבש עדותו עד שעלה על דוכן העדים בבית המשפט משום שרצה לספר את גרסתו הכבושה רק בבית המשפט. מדובר בהסבר תמוה ומגמתי. הסבר שלישי מפי הנאשם הוא כי כבש עדותו מכיוון שעורך דינו לא אמר לו כי הוא יצטרך להעיד. גם הסבר זה תמוה לכשעצמו, בייחוד כשבחקירתו הראשונה במשטרה ובחקירותיו לאחר מכן, אמר הנאשם לחוקריו כי את דבריו יאמר בבית המשפט.

בעדותו לפנינו הכחיש הנאשם כי כעס על אורחות חייה של המנוחה וכי חשד שהיא בוגדת וטען כי בבוקרו של יום האירוע נתגלע ויכוח בינו לבין המנוחה, על רקע רצונו כי תחזור לילדיה, במהלכו כינתה המנוחה את הנאשם: "אתה חולה נפש, אתה צריך אברבנאל". הנאשם מסר כי לאחר הוויכוח בינו לבין המנוחה יצא מהבית לעבודה. לדבריו, כששב לביתו בשעת ערב, ישב בחצר ועישן סמים, אז שמע צעקות במהלך ויכוח קולני בין אביו לבין המנוחה, והחל לדקור את המנוחה.

איני מוצא ליתן אמון בגרסתו של הנאשם כי בבוקרו של יום האירוע נתגלע בינו לבין המנוחה וויכוח במהלכו כינתה אותו המנוחה "משוגע" "חולה נפש". התרשמתי כי גרסתו של הנאשם על דוכן העדים לקתה במגמתיות ובניסיון ברור לשוות לאירוע הרצח מעשה התגרות. דחיתי אף את גרסת האב עדנאן לפיה עובר לאירוע הבחין בנאשם בחצר הבית בוכה ופגוע מדברים שאמרה לו המנוחה.

מגמתיות גרסתו המאוחרת של הנאשם עולה, בין היתר, מתוך התמיהות שהיא מעלה. כך תמוהה גרסתו של הנאשם כי זכר שדקר את המנוחה 2-3 דקירות וזכר כי עשה כן כשהיא עומדת מולו אך לא זכר באיזו סכין, לא זכר היכן דקר את המנוחה, לא זכר מה עשה עם הסכין לאחר האירוע וטען כי לפני האירוע עישן סמים ולא ידע את מעשיו. תמוהה גם גרסתו של הנאשם כי שמע את הסטירה שסטר אביו למנוחה בעודו מחוץ לבית, אך לא שמע את תוכנם של הצעקות וחילופי הדברים בין המנוחה לבין אביה. תמוהה עוד גרסתו של הנאשם כי חזר לגינה כדי לראות את המתרחש היות ולא ידע מה קרה.

אשר על כן, אני דוחה את גרסתו של הנאשם על אודות האירועים עובר לאירוע הרצח. אלא שמעבר לכך, גרסתו הבלתי מהימנה התמוהה שיש בה מרכיבים של אי אמירת האמת, מביאה למסקנה ברורה באשר למספר הדקירות שדקר את אחות המנוחה. גרסה זו לא באה אל העולם אלא כדי לבנות תכנית שקרית למשפט.

בא כוח הנאשם טען כי יכולתו של הנאשם לתרום להגנתו הייתה מוגבלת ומושפעת מגורמים חיצוניים, אך לטענה זו לא מצאתי כל ביסוס ראיתי, ומכל מקום לא ברור כיצד יש בכוחה לעורר ספק סביר באשמת הנאשם העולה מתוך המארג הראיתי כולו. אפשר כי בחקירותיו במשטרה ביקש הנאשם להימנע מהפללה עצמית, אך לא ניתן להתעלם מכך כי בחר לשנות הכחשתו הכוללת רק לאחר שנשמעו עדויותיהם המפלילות של שני הוריו, וגם אז בחר בגרסה מצמצמת. ההגנה לא הביאה ראיות לטענתה כי הנאשם שינה גרסתו על מנת להגן על אחר או לרצות מאן דהוא, טיעון זה לא נשמע מפיו של הנאשם ואין כל יסוד ראיתי להניח שיש בו ממש. כל שיש בו הוא בגדר ספקולציה גרידא.

ההגנה הפנתה לעדויותיהם של אינס, ג'מאלת ופואד וביקשה לבסס עליהן את הטענה כי אביו של הנאשם היה מעורב במעשי הדקירה. אלא שעדים אלה לא היו כלל עדים לאירוע הרצח, ולא מצאתי כי יש בעדויותיהם לבסס תשתית ראיתית שונה מזו שבאה לפני, דהיינו שהנאשם והוא בלבד היה זה שדקר את המנוחה מספר דקירות כפי הממצאים הפתולוגיים, ובכך גרם למותה.

ההגנה תמחה על כך שאביו של הנאשם התקשר לגיסו תחת אשר יתקשר למשטרה ויזעיק עזרה. אלא שהאב סיפק בעדותו הסבר להתנהלותו זו. לדבריו, כשראה את הדם יוצא מגופה של המנוחה, השתגע ונפל, חש מפחד והמחשבה הראשונה שחלפה בראשו היא לקרוא לעזרתו של פואד. עדנאן מסר כי פואד הוא האדם הקרוב אליו ביותר ולכן קרא לעזרתו, האמין כי ידע מה לעשות ויעמוד לצדו (עמ' 196 לפרוטוקול, שורות 25-32, עמ' 197 לפרוטוקול, שורות 1-12). הסברו סביר ואין בו לבסס את אשר ההגנה מבקשת לרמוז.

ההגנה טענה כי ממצאי הפתולוגיים של ד"ר קוגל מתיישבים עם גרסת הנאשם לפיה הוא דקר את המנוחה 2-3 דקירות וכי לא היו אלה דקירות קטלניות, היות ולא ניתן לקבוע את סדר הדקירות בגב והדקירה בבית החזה משמאל. אלא שהנאשם טען כי אינו זוכר היכן דקר את המנוחה (עמ' 343 לפרוטוקול, שורות 4-5, 18-19). מכאן שגרסת הנאשם לאשורה, אינה יכולה לסתור את הממצאים הפתולוגיים.

טענות ההגנה בדבר קיומם של מחדלי חקירה שעניינם בעיקר באי חקירת עדנאן, אביהם של הנאשם והמנוחה, באזהרה ובאי ביצוע פעולות חקירה לאיתור דוקר נוסף- אין מערערות את ה"יש" הראייתי המבסס את אשמתו של הנאשם בעבירה של רצח בכוונה תחילה מעבר לספק סביר. מעבר לצורך יצוין כי ממילא לא הוכח כי המחדלים הנטענים הם מחדלי חקירה בשים לב למועד בו בחר הנאשם להציג לראשונה את גרסתו הכבושה וממילא לא מצאתי כי יש בהם להצדיק הנחת הנחות עובדתיות לטובת הנאשם.

קבעתי כי הממצאים הראייתיים מבססים את אחריותו של הנאשם למעשה הרצח ולדקירות כולן. אין יסוד ראייתי לתרחיש לפיו הנאשם דקר את המנוחה תחילה בבית החזה משמאל, ולאחר שזו הסתובבה והפנתה אליו את גבה על מנת להימלט ממנו, דקר אותה שתי דקירות בגב והיו אלה דקירות בלתי קטלניות. גרסת הנאשם אינה ראויה לאמון ואין מקום לבסס עליה ממצאי עובדה.

אני קובע כי התשתית הראייתית שהציגה המאשימה מבססת מעבר לספק סביר את עובדות כתב האישום על פיהן הנאשם דקר את המנוחה והיה הוא היחידי שעשה כן. המאשימה אינה חייבת בהבאת ראיות השוללות קיומו של דוקר נוסף. די בכך שהתשתית הראייתית שהציגה מצביעה על הנאשם כמי שדקר את המנוחה והיה היחידי לעשות כן. ההגנה לא ביססה ספק סביר במסקנה מרשיעה זו. הראיות מוכיחות כי פרט לנאשם, לשני הוריו ולמנוחה לא נכח אדם נוסף בזירת הרצח. הנאשם לא טען כי היה לו שותף למעשי הדקירה, ממילא לא הצביע בעדותו על זהותו על כזה, ובמסגרת פרשת ההגנה אף לא הציג ראיות חיצוניות לכך. כך מלבד רמזים או השערות באשר לדוקר נוסף, אין בראיות שלפנינו כדי להפריך או לקעקע את המסקנה כי הנאשם הוא זה שדקר את המנוחה ועשה כן בעצמו ולבדו. נוכח קביעתי זו, לפיה היה הנאשם הגורם היחידי למות המנוחה, אין כל מקום להידרש לסעיף 309(5) לחוק העונשין.

סיכום ביניים:

על יסוד התשתית הראייתית המוכחת קבעתי כי הנאשם דקר את המנוחה בסכין, במהלך וויכוח בינה לבין אביה, היה היחידי לעשות כן, והדקירות שדקר בגופה הם שגרמו למותה. כמו כן קבעתי כי הנאשם ביצע את מעשה הרצח של המנוחה מפני שלא היה שבע רצון מסירובה לחזור לבעלה לאחר גירושיה ומאורחות חייה העצמאיים.

בשלב זה של הדיון המשפטי, יש לבחון האם מתקיימות יסודותיה של עבירת רצח בכוונה תחילה, או שמא מתקיימים יסודותיה של עבירת המתה אחרת.

כמו כן, יש לבחון האם יש בדין שלאחר תיקון 137 לחוק העונשין להקל באשמתו של הנאשם. בעניין זה ייבחנו נסיבות לאחריות מופחתת משום התגרות ומשום מצב נפשי.

יסודות עבירת הרצח בכוונה תחילה:

לנאשם מיוחסת עבירה לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין טרם כניסתו לתוקף של תיקון 137 ביום 10.7.19 אשר נוסחו הוא כדלקמן:

"300. רצח

(א) העושה אחת מאלה יאשם ברצח ודינו- מאסר עולם ועונש זה בלבד:

...

(2) גורם בכוונה תחילה למותו של אדם;"

היסוד העובדתי הנדרש להרשעה בעבירה זו הוא גרימת מותו של אדם.

היסוד נפשי הוא "כוונה תחילה".

סעיף 301 מגדיר את המונח "כוונה תחילה", בזו הלשון:

"301. (א) "לענין סעיף 300, יראו ממית אדם כמי שהמית בכוונה תחילה אם החליט להמיתו, והמיתו בדם קר, בלי שקדמה התגרות בתכוף למעשה, בנסיבות שבהן יכול לחשוב ולהבין את תוצאות מעשיו, ולאחר שהכין עצמו להמית אותו או שהכין מכשיר שבו המית אותו.

...

(ג) כדי להוכיח כוונה תחילה אין צורך להראות שהנאשם היה שרוי בהלך נפש מסויים במשך זמן פלוני או תוך תקופה פלונית שלפני ביצוע העבירה או שהמכשיר שבו בוצעה הוכן בזמן פלוני שלפני המעשה".

הדרישה ל"כוונה תחילה" כוללת שלושה יסודות מצטברים, והם: "החלטה להמית"; "הכנה"; ו-"היעדר קנטור".

להלן ובקצרה תובא סקירה של כל אחד מיסודות אלו, מתוך ע"פ 3239/14 **חמאסה נ' מדינת ישראל** (8.11.16) (להלן: "עניין חמאסה"):

יסוד ההחלטה להמית:

באשר ליסוד זה אלה הדברים שנאמרו בעניין חמאסה:

"... "יסוד ההחלטה להמית עוסק במצב הנפשי שבו נתון מבצע העבירה בעת ביצועה. לצורך

הוכחת קיומו של יסוד זה, יש להראות כי התקיימה אצל הנאשם כוונה לגרום להמתת הקורבן, וזאת בשני מישורים נפרדים. ... המישור הראשון, הוא המישור הרציונאלי, ובגדרו נדרש להראות כי הנאשם צפה את האפשרות להתרחשותה של התוצאה הקטלנית. המישור השני, עוסק ביחסו האמוציונאלי של הנאשם לתוצאה, ובמסגרתו יש לבחון את חפצו של אותו נאשם בהתקיימותה של התוצאה הקטלנית" ...

על-פי סעיף 301(ג) לחוק העונשין, "כדי להוכיח כוונה תחילה אין צורך להראות שהנאשם היה שרוי בהלך נפש מסוים במשך זמן פלוני או תוך תקופה פלונית שלפני ביצוע העבירה או שהמכשיר שבו בוצעה הוכן בזמן פלוני שלפני המעשה". ואכן, כפי שציינתי בע"פ 7701/11 לחאם נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (29.7.2015), "ההחלטה להמית יכולה להתגבש מבעוד מועד במסגרת תכנית סדורה, אך יכולה גם לבוא כתגובה מידית לאירוע כלשהו, ואף במהלך מעשה הקטילה או בסמוך אליו" (שם, בפסקה 58; ראו גם: ע"פ 228/01 כלב נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (2.7.2003) (להלן: עניין כלב)).

נוכח הקושי הטמון בניסיון להתחקות אחר נבכי נפשו של האדם, לשם בחינת רכיב ההחלטה להמית, ניתן ואף נהוג להיעזר בעובדות אובייקטיביות, אשר יכולות ללמד על מצבו הסובייקטיבי של המבצע, היינו מצבו הנפשי בעת ביצוע העבירה. לאור זאת, התפתחה בפסיקתו של בית משפט זה "חזקת הכוונה". המדובר בחזקה עובדתית, לפיה ניתן להניח, ככלל, כי אדם מתכוון לתוצאות הנובעות באופן טבעי, ובהסתברות גבוהה, ממעשיו ... כפי שציינתי בעניין חלילי, "כאשר בעבירת הרצח עסקינן, גלומה בחזקת הכוונה ההנחה, לפיה מי שגרם למותו של אדם על ידי מעשה, אשר על פי טיבו מכון לגרום לתוצאה קטלנית, גם נשא בליבו את הכוונה לגרום לתוצאה טבעית זו".

מדובר, כאמור, בחזקה עובדתית אשר מבוססת על ניסיון החיים, ולפיכך חזקה זו איננה חלוטה, והיא ניתנת לסתירה על ידי הנאשם. ודוק; די לו לנאשם כי יעורר ספק סביר בדרך של הצגת ראיות הנוגדות את החזקה, או הצגת מסקנה חלופית, אשר מתקבלת על הדעת בנסיבות העניין, על מנת להפריך את החזקה ... ככל שלא יעמוד הנאשם בנטל זה, תהפוך "חזקת הכוונה" לחלוטה, ויהא בה כדי להוכיח את כוונתו של הנאשם לגרום למותו של האדם.

לאורך השנים, התגבשו בפסיקה מבחני עזר שונים, אשר מטרתם לסייע בהסקת המסקנה בדבר כוונתו של הנאשם להמית את קורבנו. בין מבחנים אלו, אשר ייושמו על כל מקרה ומקרה, על-פי נסיבותיו הספציפיות, ניתן למנות את אופן ביצוע ההמתה; האמצעי ששימש לשם ביצועה; אמירות שהוחלפו בין הצדדים עובר למעשה; ומיקום הפגיעה בגופו של הקורבן. כך, למשל, נקבע כי פגיעה באזור חיוני בגופו של הקורבן עשויה להוות אינדיקציה לקיומה של ההחלטה להמית, וזאת אף כאשר עסקינן בפגיעה אחת בלבד ... עוד נקבע בפסיקה, כי ניתן ללמוד אף מהתנהגותו וממעשיו של הנאשם לאחר ביצוע מעשה ההמתה, על מצבו הנפשי בעת ביצועו, והכל תוך הקפדה על הזהירות הנדרשת עת עסקינן בהסקת מסקנות ממעשים שבדיעבד ... ראוי להזכיר, בהקשר זה, כי יישומם של מבחנים אלו ייעשה תוך שימת לב לכך שראיות נסיבתיות, "אין די בהן כדי לבסס כוונת קטילה מקום שבו עולה מן הראיות שהוצגו אפשרות סבירה אחרת המעוררת ספק בדבר טיב כוונותיו של הממית" (עניין חמאתי, בעמ' 717). (ראו פסקאות 46-49 בעניין חמאסה שאזכר לעיל).

יסוד ההכנה:

באשר למרכיב זה של העבירה ראוי להביא הדברים כדלקמן:

"יסוד ההכנה, כפי שנתפרש בפסיקה, הינו יסוד פיסי טהור, במסגרתו נבחנות ההכנות המעשיות שערך הנאשם בכדי לממש את ההחלטה להמית את הקורבן, לרבות הכנת אותם אמצעים שעתידיים לשמש אותו לביצוע מעשה ההמתה ... על דרך הכלל, שלב ההכנה הינו מובחן ומופרד משלב ההחלטה להמית. ואולם, לעתים יהיו מעשה ההכנה וההחלטה בדבר מעשה ההמתה שלובים זה בזה, ויחדיו יתמזגו עם מעשה ההמתה עצמו, כך שלא יהא פסק זמן אשר נראה לעין בין זה לבין זה ... לאור זאת, נקבע כי יסוד ההכנה עשוי להתגבש בנאשם עובר למעשה ההמתה; בצמוד למעשה; ואף בעת המעשה עצמו" (ראו פסקה 50 בעניין חמאסה שאוזכר לעיל).

יסוד היעדר הקנטור:

ובאשר ליסוד זה:

"במסגרת יסוד היעדר הקנטור, נדרשת המאשימה להוכיח כי הנאשם לא קונטר על ידי קורבנו, או על ידי מישהו אחר, עובר לביצוע מעשה ההמתה. כאמור בסעיף 301(א) לחוק העונשין, יש להוכיח כי הנאשם "המיתו בדם קר, בלי שקדמה התגרות בתכוף למעשה, בנסיבות שבהן יכול לחשוב ולהבין את תוצאות מעשיו". שאלת קיומו של קנטור נבחנת, הן על-פי אמת מידה סובייקטיבית והן על-פי אמת מידת אובייקטיבית ... אמת המידה הסובייקטיבית, עניינה בשאלה כלום הושפע הנאשם הספציפי מן הקנטור, עד כי הוא איבד את שליטתו העצמית וביצע את המעשה הקטלני. המבחן האובייקטיבי של היעדר הקנטור, נוגע לשאלה, האם אדם סביר, לו היה נתון במצבו של הנאשם הקונקרטי, עלול היה לאבד את שליטתו העצמית, ולפעול בדרך הקטלנית שבה הגיב הנאשם. ויודגש, בהקשר זה, כי השתייכותו של הנאשם לדת או לעדה כזו או אחרת, אין בה כדי להעלות או להוריד לגבי המבחן האובייקטיבי. ...

עוד ראוי לציין, כי בחינה אובייקטיבית זו תיעשה, רק באותם מקרים שבהם על פי המבחן הסובייקטיבי מתקיים יסוד הקנטור. ... אלה הם המקרים בהם ההמתה נגרמה בכוונה בתכוף למעשה ההתגרות ובהשפעתו, כתגובה ספונטנית-רגעית להתגרות ומתוך סערת רוח, אובדן עשתונות ואובדן שליטה עצמית. על פי המבחן הסובייקטיבי, במצב דברים זה לא מתגבשת "כוונה תחילה". בנקודה גיאומטרית זו נכנס לפעולה המבחן האובייקטיבי. הוא קובע, כי רק אותם מקרים של "התגרות" הממלאים גם את המבחן האובייקטיבי, מקיימים את דרישת חוק העונשין בדבר קיומה של "התגרות" (כלומר שלילת היסוד של "היעדר התגרות"). על כן, אם ההמתה נגרמה כתגובה ספונטנית-רגעית להתגרות ומתוך סערת רוח, אובדן עשתונות ואובדן שליטה עצמית, אך היא אינה מקיימת את המבחן האובייקטיבי, יש לקבוע כי אין "התגרות",

כלומר שההמתה נגרמה "בלי שקדמה התגרות בתכוף למעשה" (ראו פסקה 51 בעניין חמאסה שאזכר לעיל).

ומכאן לענייננו: נטילת הסכין על ידי הנאשם ממלאת את יסוד "ההכנה", המתמזג עם מעשה ההמתה עצמו. אין יסוד ראיתי לטענת ההגנה כי התשתית הראייתית מבססת אפשרות שהסכין הובאה לחדר בו נרצחה המנוחה על ידי מאן דהוא אחר. על פי עדויות שני הוריו של הנאשם, הנאשם נטל את הסכין בעוד מתנהל הוויכוח בין המנוחה לבין אביה. אמו של הנאשם, רסמייה, מסרה בעדותה כי הנאשם נכנס לחדר כשידו הימנית אוחזת בסכין מאחורי גבו ובאופן המסווה את קיומה. הנאשם בעדותו מסר באופן מגמתי כי אינו זוכר בדיוק מניין נטל את הסכין. ממילא לא טען כי אחר הכין את הסכין ומסר לו אותה. משום כך ומשום סוג הסכין בה בחר הנאשם והדרך בה אחז בה ובאמצעותה דקר את המנוחה-מדובר במעשה הכנה. בהקשר זה ראוי לצטט מתוך דברי בית המשפט העליון בע"פ 4523/14 חלילי נ' מדינת ישראל (20.1.16) (להלן: "עניין חלילי"):

"יש להזכיר, כי בעבירת רצח המבוצעת באמצעות סכין, די בעצם אחיזת הסכין והפנייתה כלפי הקורבן, במטרה לנעוץ אותה בגופו, כדי לקיים את יסוד ההכנה".

על פי ממצאי עובדה נוספים, שיפורטו להלן, אני קובע כי מתקיימים גם שני היסודות האחרים: יסוד ההחלטה להמית והיסוד שעניינו היעדר קנטור.

הסכין שנטל הנאשם ואשר באמצעותה דקר את המנוחה לא נמצאה וממילא לא הובאה כראיה. הורי הנאשם והנאשם מעידים כי הדקירות שדקר הנאשם בגופה של המנוחה נעשו באמצעות סכין.

מתוך חוות הדעת הפתולוגית עולה כי "פצעי הדקירה נגרמו באמצעות חפץ חד דוגמת להב סכין (או להבים) בעל קצה חד ולפחות שפה אחת מושחזת. אורך הלהב שגרם לפצעי הדקירה לפחות כ- 16 ס"מ ורוחבו עד כ- 4 ס"מ (בעומק החדירה)".

סוג הסכין, כשלעצמו, מעיד על כוונת הקטילה. מדובר בנשק קר ומסוכן המסוגל לגרום לפגיעות קטלניות בגופו של הנדקר. בנוסף, מיקומן של מרבית הדקירות במקומות רגישים- בפלג גופה העליון של המנוחה- בגב ובבית החזה, ריבוי הדקירות, עומקן ובמיוחד קיומה של דקירה בגב אשר חדרה דרך צלע ופגעה באבי העורקים והצריכה הפעלת כוח רב וקיומן של דקירות שנעשו גם לאחר שהמנוחה איבדה הכרתה - כל אלה, וגם הימלטותו של הנאשם מזירת האירוע, מלמדים על קיומה של הכוונה לפיה לגרום למותה של המנוחה. הנאשם הניף את הסכין ונעץ אותה שוב ושוב בגופה של המנוחה, תוך שהוא גורם דקירות רבות ועמוקות בגבה, בבית החזה ובמקומות רבים נוספים ולא חדל ממעשיו גם לאחר שהמנוחה מאבדת את הכרתה ונופלת ארצה. מכך נלמדת ידיעתו והבנתו של הנאשם כי מעשי הדקירה שביצע במקומות רגישים ורבים בגופה של המנוחה כוונת לגרום למותה. זאת ועוד: הנאשם, גם על פי עדותו, נמלט מזירת הרצח ומבלי שניסה להזעיק עזרה או למנוע את מותה של המנוחה. אני קובע, אפוא, כי מעשי הדקירה שביצע הנאשם בגופה של המנוחה מוכיחים בעליל את כוונתו להמית את המנוחה, ואינם מותירים ספק סביר בכך שהנאשם צפה את התוצאה הקטלנית ורצה בה.

אפנה בהקשר זה לדברים אלה שנסקרו בפסקה 57 בעניין חמאסה שאזכר לעיל:

"... "פגיעה באיזור רגיש בגופו של הקורבן עשויה להוות אינדיקציה לקיומה של כוונה להמית, אף כאשר מדובר בפגיעה אחת בלבד [...]... דברים ברוח זו נקבעו על ידי בית משפט זה, עוד הרבה קודם לכן. ... באופן דומה, נקבע בע"פ 356/77 יוסף נ' מדינת ישראל (לא פורסם), אשר עסק במקרה בו הנאשם דקר את הקורבן דקירה אחת, בחזהו, בעומק של 10 ס"מ, כי "ההחלטה להרוג נלמדת מעצם הדקירה העמוקה בחלק מסוכן בגופו של הקרבן שדרשה שימוש בכוח רב והיא יוצרת חזקה אשר לא נסתרה שהמערער התכוון לתוצאה הטבעית של מעשה זה, דהיינו קטילת הקרבן".

לצד הממצאים האמורים לעיל, המעידים, כשלעצמם, על כוונה להמית את המנוחה, הוכיחו עדויות עדי התביעה כי הנאשם "רדף" את המנוחה לאחר גירושה בשל מורת רוחו וכעסו על אורחות חייה ועל התנהלותה העצמאית. הנאשם, בשל מעמדו המשפיע בתוך המשפחה דרש להכתיב את צורת חייה של המנוחה ולהטיל עליה את חיתתו. כשזו התנגדה הביע את זעמו ואיים עליה. הנאשם חשד כי המנוחה מתראה עם גברים ומחללת את "כבוד המשפחה". אביו נאלץ לפיכך להרגיעו ולשכנעו כי דרכיה של המנוחה אינן כפי חשדו. אלא שהנאשם לא שוכנע מדברי האב, וביום האירוע עובר לרצח אמר לאביו: "לא יכול יותר, נשבר לי". מבחינת הנאשם, ביום האירוע, חצתה המנוחה את "קו פרשת המים", מכיוון שהתראתה עם חברתה, וכששבה לביתה והתעמתה עם אביה, גמלה בליבו ההחלטה לגרום למותה.

טענת ההגנה כי הוויכוח החריג בין המנוחה לבין אביה "ייצר בנאשם תחושה רגשית קשה" והשילוב בינו לבין מהירות המעשה שוללים תכנון מראש רחוקה מלהתיישב עם מכלול הממצאים הראייתיים. מתוך שהוכח עולה כי לא היה מדובר בוויכוח חריג אלא בוויכוח על רקע מאמציו וחפצו של הנאשם לשלוט באורחות חייה של המנוחה ולשנותם, וממילא לא טען הנאשם בעדותו לפנינו כי חווה תחושה רגשית קשה מעצם קיומו של הוויכוח. לא ניתן להוסיף על עדות מפיו של הנאשם באמצעות טענות הגנה של בא כוחו. אני קובע כי אין לטענת ההגנה בעניין זה כל יסוד ראייתי.

חזקת הכוונה הנלמדת, אפוא, מצירוף כל הממצאים שתוארו, לא נסתרה וההגנה לא עוררה לגביה ספק סביר אם בדרך של ראיות סותרות ואם בדרך של הצגת מסקנה חלופית מתוך הראיות הקיימות. גרסת הנאשם כי דקר את המנוחה שלא על מנת להרגה אינה מתקבלת על הדעת נוכח מכלול הנתונים הידועים והמוכחים.

באשר ליסוד "היעדר הקינטור", הנטל להוכיח כי הנאשם לא קונטר על ידי המנוחה עובר לביצוע הרצח מוטל על המאשימה. כאן המקום להביא העיקרון הראייתי הקובע עובדה זו מן הפסיקה. וכך נאמר:

"אולם בהיות עניין זה מצוי בידיעתו המיוחדת של הנאשם, אם אין הוא מציג ראיה לקיומו האפשרי של קנטור, ובאין אחיזה בראיות לאפשרות קיומו של קנטור, יוצאת התביעה ידי חובתה בהבאת ראיות לגרימת המוות" (ע"פ 6167/99 בן שלוש נ' מדינת ישראל (1.9.03)).

יסוד העדר קנטור נבחן, כאמור, באמצעות שני מבחנים מצטברים: מבחן סובייקטיבי ומבחן אובייקטיבי. שני מבחנים אלה בוחנים את השפעתה של ההתגרות שקדמה למעשה הרצח על תגובתו הקטלנית של הנאשם.

בהתאם לקביעותי לעיל, אני דוחה את גרסת הנאשם על קיומה של התגרות קודמת כלפיו מצד המנוחה ועל כי במהלך הוויכוח בין המנוחה לבין אביה אמרה המנוחה לנאשם: "אתה חולה נפש, אתה צריך אברבנאל". כמו כן, אני דוחה גם את גרסתו המאוחרת של האב עדנאן על קיומה של התגרות כאמור מצדה של המנוחה בנאשם, עובר לוויכוח ביניהם

ועובר לאירוע הרצח. אני מוצא ליתן אמון בגרסאות מאוחרות אלה מצדו של הנאשם ושל אביו, נוכח אינטרס ברור מצדם להפחית מאחריותו של הנאשם.

התשתית הראייתית אמנם מבססת מערכת יחסים רעועה בין הנאשם לבין המנוחה על רקע אי שביעות רצונו מגירושה ומאורחות חייה, אולם לא הוכח כי מדובר במסכת התגרות מתמשכת ומצטברת מצד המנוחה כלפי הנאשם, אלא להיפך. הוכח דווקא כי המנוחה סבלה מהתנהגותו האובססיבית והאלימה של הנאשם כלפיה. לפיכך, גם אם הייתי מקבל את טענת הנאשם כי עובר לאירוע הדקירה חווה התגרות מצד המנוחה ומשום הכינויים שהפנתה לעברו, אין בכך לעלות כדי התגרות אשר הביאה אותו למצב של אובדן עשתונות, בעקבותיו נגרר לביצוע המעשה. ממילא וגם מתוך גרסת הנאשם, לא מתקיימת דרישת הספונטניות והפתאומיות של תגובת הנאשם לצורך הכרה בקיומו של קנטור, השולל כוונה תחילה. הנאשם לא טען כי חילופי הדברים בין המנוחה לאביה הביאו אותו לידי אובדן עשתונות ואובדן שליטה עצמית. בעדותו לפנינו טען הנאשם כי שמע את הצעקות בין המנוחה לבין אביה אך לא את תוכנו, וכי נכנס לחדר, אז כשהמנוחה החלה להקניטו באומרה לו: "אתה חולה נפש, אתה צריך אברבנאל", דקר אותה. מתוך דבריו של הנאשם עולה כי נכנס לחדר כשידו כבר אוחזת בסכין, כך שגם אם נניח כי המנוחה פנתה אליו בדברים שתיאר, לא היה בכך לגרום לו לדקור אותה שכן את הרצון בכך גיבש עוד קודם לכן. בעדותו אף קשר הנאשם את מעשי הדקירה לשימוש בסמים וממילא לא לדברים שאמרה לו המנוחה, כך לדבריו: "אבל אני לפני המקרה עישנתי כמה באנגים ולא ידעתי מה אני עושה" (עמ' 347 לפרוטוקול, שורה 17).

ההגנה טענה כי הוויכוח בין המנוחה לבין אביה נחוה על ידי הנאשם, בשילוב עם מצבו הנפשי המתבטא באימפולסיביות, תלות במשפחה וביטויי החמרה של מחלת סכיזופרניה, כהתגרות וכאיום והם שגרמו לו לסערת רוח ולאובדן עשתונות. אין יסוד לטענה זו ואני דוחה אותה. וויכוח אינו עולה כדי קנטור. הנאשם לא טען בעדותו לפנינו כי חווה את הוויכוח כהתגרות מאיימת, ואף מתוך הממצאים אודות חילופי הדברים בין המנוחה לבין אביה במהלך הוויכוח אין מקום לסברה כזו, אלא למסקנה כי המניע לרצח הוא רצונו של הנאשם להגן על "כבוד המשפחה". אני דוחה אף את תיזת ההגנה כי בשל מחלת הנפש ממנה סובל הנאשם, חווה את העימות עם המנוחה כהתגרות. כפי שיפורט בהמשך הדיון לא הוכחה קיומה של הפרעה נפשית חמורה פעילה במועדים הרלבנטיים, ואין בקיומו של העימות המשפחתי, כפי שתואר על ידי הורי הנאשם ועל ידי הנאשם עצמו, לעלות כדי התגרות ואיום על הנאשם. אני קובע כי אין יסוד ראייתי לטענת ההגנה שהנאשם איום על ידי המנוחה והוא אף לא טען כך. משקבעתי כי לא הוכחה התגרות מצד המנוחה כלפי הנאשם, ממילא לא הוכח קנטור בהיבט הסובייקטיבי.

באשר לקנטור במבחן האובייקטיבי, הרי לנוכח העקרונות אשר גובשו בפסיקה העניפה בעניין זה, אני קובע כי במקרה שלפנינו לא התקיים בסיס, על פי הדין ויישומו על עובדות המקרה, לקנטור במבחן האובייקטיבי. בהקשר זה, למעלה מן הצורך אך למען שלמות הניתוח המשפטי, ראוי לצטט מתוך דברי בית המשפט העליון בעניין חלילי שאזכר לעיל:

"יש להזכיר, בהקשר זה, כי על-פי פסיקתו של בית משפט זה גידופים, התגרות מילולית, או תגרה אינם עולים כדי קנטור אובייקטיבי (עניין אדרי, פסקה 44; ע"פ 8332/05 איסקוב נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 25 (26.7.2007); ע"פ 1191/02 פלוני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקאות 8-9 (30.3.2003))."

אשר על כן, אני קובע כי היסוד בדבר "העדר קינטור" מתקיים אף הוא במקרה דנן.

התוצאה המצטברת היא, אפוא, כי מתקיימים כל יסודות עבירת רצח בכוונה תחילה ונשללת הטענה להתקיימותה של עבירת הריגה.

השפעת תיקון 137 לחוק העונשין - כללי:

הוראת המעבר בתיקון קובעת בסעיף 25(ב) כדלקמן:

"על עבירה שבוצעה לפני יום התחילה וטרם ניתן פסק דין חלוט בעניינה יחולו הוראות סעיף 5(א) לחוק העיקרי; לעניין זה, בבואו לקבוע מהו הדין המקל על העושה, יבחן בית המשפט את מלוא ההסדר הקבוע בחוק העיקרי כנוסחו בחוק זה לעומת ההסדר שהיה קבוע בחוק העיקרי לעניין גרימת מוות ערב יום התחילה (להלן - הדין הישן)".

סעיף 5(א) לחוק העונשין קובע כי:

"נעברה עבירה ובטרם ניתן פסק-דין חלוט לגביה, חל שינוי בנוגע להגדרתה או לאחריות לה, או בנוגע לעונש שנקבע לה, יחול על הענין החיקוק המקל עם העושה; "אחריות לה" - לרבות תחולת סייגים לאחריות הפלילית למעשה".

בהתאם להוראות חיקוק אלה, יש לבחון האם הרפורמה בעבירות ההמתה מהווה דין המקל עם הנאשם.

ההגנה טענה כי מתקיימות נסיבות של אחריות מופחתת לפי סעיף 301ב(1) ולפי סעיף 301ב(2) לחוק העונשין לאחר תיקון 137. עניינם של סעיפים אלה, בהתאמה, בגורמים הממתנים אשמה משום מעשה המתה בתכוף לאחר התגרות ובתגובה לאותה התגרות ומשום מעשה במצב של הפרעה נפשית חמורה המגבילה את יכולתו של הנאשם להבין את הפסול במעשה או להימנע ממנו.

המאשימה טענה כי לא מתקיימות נסיבות לאחריות מופחתת לפי סעיף 301ב(1) ו- (2) לחוק העונשין לאחר תיקון 137 וכי הראיות מבססות דווקא את התקיימותו של הדין החדש לפי סעיפים 301א(1) ו- (5) לחוק העונשין, משום התקיימותן של נסיבות מחמירות שעניינן במעשה מתוכנן או מעשה לאחר הליך ממשי של גיבוש החלטה להמית ומשום התקיימותן של נסיבות מחמירות שעניינן במעשה שנעשה כפעולה עונשית במטרה להטיל מרות או מורא ולכפות אורחות התנהגות על הציבור.

במסגרת השלמת סיכומים בכתב, טען הסניגור כי המאשימה מבססת טענתה להתקיימותן של נסיבות מחמירות למעשה הרצח על מערכת עובדות חלופית לעובדות כתב האישום, ללא שניתנה רשות לתיקון כתב האישום, לאחר שנסתיים שלב הראיות ומבלי שניתנה לנאשם הזדמנות ראויה להתגונן. אני סבור כי אין כל יסוד לטיעון זה מצד ההגנה ועל כך ילמד הניתוח שלהלן.

אעיר כי ממילא על עיקר הדיון להתמקד בבחינת אפשרות לדין מקל לפי ההסדר החוקי החדש. אלא שהמאשימה סבורה שמשום שסעיף 25(ב) לתיקון קובע כי לצורך בחינת הדין המקל יש לבחון את "מלוא ההסדר הקבוע", הרי שיש גם צורך לבחון התקיימותה של עבירת המתה לאחר התיקון המקבילה לעבירה של רצח בכוונה תחילה לפני התיקון.

לצורך המחלוקת שמעלה הדיון שלפני, איני נדרש לכוונת סעיף 25(ב) לתיקון בעניין בחינת "מלוא ההסדר הקבוע". אלא משום טיעון הסניגור בתגובה לטיעון המאשימה דומה כי יש להרחיב גם בעניין התקיימותה של עבירת המתה המקבילה לעבירה המיוחסת לנאשם.

אשוב ואזכיר כי על פי עובדות כתב האישום, המוכחות מתוך עדויות הורי הנאשם, עובר לביצוע הרצח, פנה הנאשם אל אביו ושאלו היכן המנוחה מסתובבת, הביע תמיהה על כך שלא חזרה לביתה וכן מורת רוח על התנהגותה. לאחר שחזרה המנוחה לביתה, התפתח בינה לבין אביה ויכוח קולני אודות פרק הזמן ששהתה מחוץ לביתה ומעשיה. בעקבות הוויכוח, גמלה בליבו של הנאשם החלטה לגרום בכוונה תחילה למותה של המנוחה. לשם כך, נטל סכין, נכנס לחדרה של המנוחה בעת שישיבה על המיטה ודקר אותה בסכין מספר רב של פעמים.

עובדות אלה מתוך כתב האישום מבססות מעשה רצח בנסיבות מחמירות כאמור בסעיפים 301א(1) ו- (5) לחוק העונשין לאחר תיקון 137.

סעיף 300א(2) לפי הדין שחל עובר לתיקון, שעסק ברצח בכוונה תחילה, הוחלף בסעיף 301א(1) המורה כדלקמן:

"301א. (א) הגורם בכוונה או באדישות למותו של אדם באחת מהנסיבות המפורטות להלן, דינו- מאסר עולם ועונש זה בלבד:
(1) המעשה נעשה לאחר תכנון או לאחר הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית".

סעיף 301א(1) לחוק מציב 2 חלופות: מעשה רצח שבוצע לאחר תכנון או מעשה רצח שבוצע לאחר הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית.

התשתית העובדתית שהוכחה לפנינו מלמדת כי הנאשם החליט לקטול את המנוחה לאחר תכנון, הכנה וגיבוש החלטה להמיתה ולא בלהט הרגע. מעשה הרצח שביצע הנאשם היה מעשה מתוכנן, גם אם התכנון לא נעשה זמן מה רב לפני מעשה הרצח אלא בסמוך מאוד לפניו. האופן בו בוצע מעשה הרצח והתנהגותו של הנאשם לאחריו הם שמלמדים על יסוד התכנון וההחלטה להמית. פירטתי על כך בהרחבה לעיל, אך אזכיר שוב כאן כי הנאשם נטל סכין בעלת כוח קטילה, נכנס במהלך הוויכוח בין המנוחה לבין אביה לחדרה ודקר אותה דקירות רבות, עמוקות שדרשו הפעלת כוח רב, במקומות רבים ובאיברים חיוניים, גם לאחר שנפלה לרצפה והכל מתוך כוונה לגרום למותה. העובדה שהוויכוח בין המנוחה לבין אביה התפתח בלהט הרגע ובאופן ספונטני אינה הופכת את מעשה הרצח של המנוחה שביצע הנאשם במהלך אותו וויכוח למעשה רצח ספונטני, אימפולסיבי שנעשה בלהט הרגע ואינה שוללת את התכנון שקדם לו. גם העובדה שהוויכוח הוא שהביא להחלטת הנאשם להמית את המנוחה אינה שוללת את שקילתה של ההחלטה להמית ואת גיבושה עובר למעשה הרצח, ובתוכף לפניו. לפיכך, אילו היה חל הדין שלאחר התיקון, היה מורשע הנאשם ברצח בנסיבות מחמירות לפי סעיף 301א(1) לחוק העונשין לאחר התיקון.

התשתית העובדתית המוכחת מלמדת גם כי מעשה הרצח בוצע על רקע אי שביעות רצונו של הנאשם מאורחות חייה של המנוחה ורצונו להטיל עליה את מרותו ולכפות עליה אורחות התנהגות שונים משלה אך מקובלים עליו. על כך פירטתי בהרחבה לעיל. מתוך הראיות עולה כי מעשה הרצח בוצע על ידי הנאשם כפעולה עונשית מצדו כלפי המנוחה, בעיצומו

של ויכוח שהתנהל בין המנוחה לבין אביה, על רקע אי שביעות הרצון מהתנהלותה, במהלכו התעקשה המנוחה על עצמאותה. גם אם מדובר בוויכוח "תקופתי" כהגדרת ההגנה, אין בכך לשלול כי מעשה הרצח שבוצע במהלכו של הוויכוח נעשה במטרה להטיל מרות או מורא ולכפות אורחות התנהגות. מהות הוויכוח היא המלמדת על מטרתו של מעשה הרצח שבוצע במהלכו, ועל פי עובדות כתב האישום המבוססות מבחינה ראייתית, נסוב הוויכוח על התנהגותה של המנוחה ומעשיה בשעות הפנאי שהיו "לצנינים" בעיניהם של אביה ושל הנאשם. לפיכך מתקיימת נסיבה מחמירה גם לפי סעיף 301א(5) לחוק העונשין, הקובע כדלקמן:

"301א. (א) הגורם בכוונה או באדישות למותו של אדם באחת מהנסיבות

המפורטות להלן, דינו - מאסר עולם ועונש זה בלבד:

...

(5) המעשה נעשה כפעולה עונשית במטרה להטיל מרות או

מורא ולכפות אורחות התנהגות על ציבור;

מתוך הממצאים העובדתיים וכפי המתואר בכתב האישום, דקר הנאשם את המנוחה 16 דקירות, במקומות רבים ובאברים חיוניים בגופה ואף המשיך ודקר אותה גם לאחר שאיבדה הכרתה והתמוטטה. בכך מתבטאת אכזריות מיוחדת של מעשה הרצח שביצע הנאשם וגם התעללות בגופה של המנוחה תוך כדי הרצח. על יסוד כך, מתקיימת נסיבה מחמירה לפי סעיף 301א(7) לחוק העונשין, הקובע כדלקמן:

301א. (א) הגורם בכוונה או באדישות למותו של אדם באחת מהנסיבות

המפורטות להלן, דינו - מאסר עולם ועונש זה בלבד:

...

(7) המעשה נעשה באכזריות מיוחדת, או תוך התעללות גופנית או

נפשית בקורבן;"

סעיף 301ב לחוק העונשין שלאחר התיקון, עוסק בעבירות המתה בנסיבות של אחריות מופחתת. זאת, בדומה לסעיף 300א על-פי הדין שחל עובר לתיקון ("ענישה מופחתת").

לענייננו רלבנטיים סעיפים 301ב(1) ו- (2), ואלה הם:

"301ב. ...

(ב) על אף האמור בסעיפים 300 ו-301א, הגורם בכוונה או באדישות למותו של אדם

באחת מהנסיבות המפורטות להלן, דינו - מאסר עשרים שנים:

(1) המעשה בוצע בתכוף לאחר התגרות כלפי הנאשם ובתגובה לאותה התגרות,

ובלבד שמתקיימים שניים אלה:

(א) בעקבות ההתגרות הנאשם התקשה במידה ניכרת לשלוט בעצמו;

(ב) יש בקושי האמור בפסקת משנה (א) כדי למתן את אשמתו של

הנאשם, בשים לב למכלול נסיבות העניין;

(2) המעשה נעשה במצב שבו, בשל הפרעה נפשית חמורה או בשל ליקוי בכושרו

**השכלי, הוגבלה יכולתו של הנאשם במידה ניכרת, אך לא עד כדי חוסר יכולת של ממש
כאמור בסעיף 34 ח -**

- (א) להבין את אשר הוא עושה או את הפסול שבמעשהו; או**
(ב) להימנע מעשיית המעשה;"

כפי שקבעתי כבר לעיל, לא הונח בסיס ראיתי לקיומה של התגרות מצד המנוחה בתכופ לפני המעשה. מצאתי כי קיים בסיס ראיתי לכך שהנאשם רצח את המנוחה על רקע מורת רוחו מאורח חייה ומתוך רצון להטיל עליה את מרותו וחיתתו ולכפות עליה אורחות התנהגות כפי רצונו. לפיכך, לא מתקיימים במקרה דנן התנאים לאחריות מופחתת לפי סעיף 301ב(1) לחוק העונשין לאחר התיקון.

נותר, אפוא, לבחון התקיימותן של נסיבות לאחריות מופחתת לפי סעיף 301ב(2) לחוק העונשין לאחר התיקון. המדובר בסעיף שעניינו, למעשה, בקרבה לסייג לאחריות פלילית משום אי שפיות הדעת, כנסיבה המפחיתה מעוצמת האחריות. נוסחו של סעיף 301ב(2) לחוק העונשין לאחר התיקון, שכותרתו, כאמור, "המתה בנסיבות של אחריות מופחתת" חוזר על מבחניו של סעיף 300 להשתת עונש מופחת מעונש של מאסר עולם. במסגרת תיקון 137 לחוק העונשין בוטל סעיף 300.

באשר לסעיף 300 לחוק העונשין לפני התיקון נקבע כי:

"בדומה לתנאים המנויים בסעיף 34 לחוק, גם סעיף זה מציב שלושה תנאים מצטברים להשתת ענישה מופחתת על נאשם שהורשע בעבירת הרצח: התנאי הראשון, כי הפגם הנפשי ממנו סבל הנאשם הוא בגדר "הפרעה נפשית חמורה" או שהוא לוקה בכושרו השכלי; התנאי השני, כי יכולתו של הנאשם הוגבלה במידה ניכרת להבין את אשר הוא עושה, להבין את הפסול המוסרי הטמון במעשהו, או להימנע מעשיית המעשה; והתנאי השלישי, כי מתקיים קשר סיבתי בין שני התנאים הקודמים..."

בפסיקה נקבע, כי ענישה מופחתת מכוח סעיף 300 שמורה לאותם מקרים גבוליים ונדירים שבהם עמד נאשם על ספו של סייג אי-שפיות הדעת שעשוי היה לפטור אותו מאחריות פלילית למעשיו, ותחושת הצדק מחייבת שלא לגזור עליו מאסר עולם... מצבים אלו כל כך חריגים, עד כדי כך שהמרווח בין סעיף 34 לסעיף 300 לחוק הוא "מרחק פסע בלבד מחוסר יכולת של ממש" (ע"פ 1828/14 דהאן נ' מדינת ישראל (27.6.19) (להלן: "עניין דהאן").

כמו כן ולעניין נטלי ההוכחה, בהקשר לסעיף 300 לפני התיקון, נקבע כי:

"אף שהתנאים להחלטה של ענישה מופחתת מחמירים פחות בהשוואה לתנאים להחלטה של סייג אי-שפיות הדעת, הרי שנטל ההוכחה על הטוען לתחולתה של הראשונה כבד יותר. אין די בכך שנאשם יעורר ספק סביר בדבר התקיימות התנאים לתחולת סעיף 300 לחוק, אלא נדרש כי יוכיח את התקיימותם ברמת הוכחה של מאזן הסתברויות" (עניין דהאן לעיל, פסקה 75 לפסק דינו של כב' השופט י' אלרון).

המאשימה טענה בסיכומיה כי יש להחיל את אותו דין גם לעניין הדיון באחריות מופחתת לפי סעיף 301ב(2) לאחר

התיקון. ההגנה לא חלקה על כך.

בדיון נוסף בעניין דהאן עמד בית המשפט העליון על ההבדל בין הוראות החוק: 300א לפני התיקון לעומת 301ב(ב)(2) לאחר התיקון, ובהקשר זה ציין כי:

"אף שסעיף 301ב(ב)(2) לחוק מאמץ את התנאים שהיו קבועים בסעיף 300א, מדובר בהוראות חוק שונות. ההוראה שבוטלה עסקה בענישה מופחתת והעניקה לבית המשפט שיקול דעת להטיל עונש קל מהקבוע בחוק, ואילו ההוראה החדשה עוסקת באחריות מופחתת ואינה מעניקה לבית המשפט שיקול דעת ביחס לרמת הענישה בהתקיים אותם התנאים. על אף הדמיון הלשוני שבין שני הסעיפים ובהינתן השוני המהותי ביניהם, בית המשפט אכן יידרש בעתיד ליתן דעתו לפרשנות הראויה להוראת סעיף 301ב(ב)(2) לחוק ואף מטעם זה, אין הצדקה לקיים דיון נוסף בפרשנותו של סעיף 300א לחוק אשר בוטל" (דנ"פ 5196/19 דהאן נ' מדינת ישראל (30.12.19)).

חיפוש בפסיקה מעלה כי סעיף 301ב(ב)(2) לחוק העונשין לאחר התיקון טרם עלה לדיון. עם זאת, בשל הדמיון הלשוני לנוסחו של סעיף 300א, אני סבור כי בדיון בסוגיית אחריות מופחתת לאחר התיקון ראוי ליתן את הדעת לכללים ההלכתיים שהתגבשו בפסיקה באשר לענישה מופחתת לפני התיקון, ויש כי ניתן ללמוד מתוך כללים אלה על השאלה שלפנינו.

אפנה, אפוא, לבחינת התקיימותן של נסיבות לאחריות מופחתת בשל מצב נפשי במקרה שלפנינו.

אחריות מופחתת בשל מצב נפשי:

בעניין זה הוצגו לפנינו ראיות בדבר מצבו הנפשי של הנאשם. מטעם המאשימה הוגשה חוות דעת פסיכיאטרית שערכו ד"ר קלרה שילד וד"ר מורן שגיב אליוף- סומנה ת/57. מטעם ההגנה הוגשה חוות דעת פסיכיאטרית שערך ד"ר ראסם כנאענה- סומנה נ/1.

חוות הדעת שהוגשה מטעם המאשימה נערכה ביום 12.12.16 בהתאם להחלטת בית משפט זה מיום 23.11.16 בהליך המעצר ועל פי מינוי הפסיכיאטר המחוזי.

בסיכום חוות הדעת צוין כי הנאשם מוכר למערכת בריאות הנפש בעקבות 6 אשפוזים בכפייה בבית חולים אברבנאל, בין השנים 2005-2011: באשפוז הראשון בשנת 2005 אובחן הנאשם, אז כבן 22 שנים, כלוקה בהפרעה פסיכוטית חריפה דמוית סכיזופרניה, הפרעות נפשיות והתנהגותיות כתוצאה משימוש בסמים ובחומרים פסיכואקטיביים והפרעת אישיות דיסוציאלית וטופל בתרופות אנטי-פסיכוטיות. באשפוזו לאחר מכן ועד לאחרון בין התאריכים 6.5.11 ועד 30.5.11 אובחן הנאשם כלוקה בסכיזופרניה פרנואידית ובהפרעות נפשיות והתנהגותיות וטופל בתרופות אנטי-פסיכוטיות.

עורכות חוות הדעת ציינו באשר לממצאי האשפוזים כי לדעתן הנאשם לקה בהפרעה פסיכוטית דמוית סכיזופרניה תוצאה משימוש בסמים רבים. לדעתן, בהינתן שימוש בסמים מגיל 12, מחשבות שווא פרנואידיות חלקן ביזריות והתנהגות הלוצינטורית, קצב התארגנות מהיר, פחות מחודש בעקבות הימנעות מסמים במהלך האשפוז וטיפול אנטיפסיכטי -

לקה הנאשם בהפרעות נפשיות והתנהגותיות כתוצאה משימוש בסמים רבים, הפרעה פסיכוטית דמוית סכיזופרניה המסווגת F19.50 והפרעת אישיות דיסוציאלית המסווגת F60.2.

הנאשם נבדק ביום 26.10.16 על ידי פסיכיאטר מב"ן במסגרת שב"ס. ממצאי הבדיקה העלו כי הנאשם לא היה הזייתי ושלל הזיות מכל סוג כולל אימפרטיביות, גילה תובנה פורמלית למצבו, ללא הפרעות בכושר השיפוט ובוחן המציאות. בבדיקתו לא נמצאה עדות לסימפטומים פסיכוטיים פעילים או אפקטיביים מג'וריים פעילים.

בבדיקת הנאשם ביום 1.11.16 בחדר מיון בבית חולים אברבנאל טען הנאשם כי הוא חולה וזקוק לאשפוז. מממצאי הבדיקה עלה כי הבודקת לא התרשמה ממצב פסיכטי אוברטי או מדיכאון מג'ורי אלא מהתנהגות מגמתית.

בבדיקה נוספת ביום 23.11.16 בחדר מיון שב הנאשם ודרש להתאשפז כי "נמצא בקריז". עקב חוסר שיתוף פעולה לא נבדק תוכן החשיבה. צוין כי בוחן המציאות לא ברור ודורש בדיקה נוספת.

בבדיקתו לצורך חוות הדעת בתנאי הסתכלות בלטה התנהגות מגמתית. הנאשם הצהיר כי הוא "סכיזופרן" מאז שנכנס לכלא ונטל סמים אך סרב ליטול טיפול תרופתי במחלקה. בבדיקותיו במהלך ההסתכלות בהמשך תיאר הנאשם מיוזמתו בצורה מוגזמת, לא עקבית ולא אותנטית שסבל כל חייו ממחלת נפש, מחשבות פרנואידיות והזיות וניכר כי הוא מודע לחריגות הסימפטומים שתיאר, אותם הוא מכיר ממצבים פסיכוטיים כתוצאה משימוש בסמים. הנאשם תיאר הפרעות בפרספציה אותן תיאר באופן מעורפל ולא אותנטי. כך תיאר כי שומע קולות כשהוא ישן. הנאשם לא השיב לשאלות הבהרה ונקבע כי התנהגותו אינה הזייתית.

עורכות חוות הדעת קבעו כי בבדיקותיו במהלך ההסתכלות לא נצפו סימנים פסיכוטיים או אפקטיביים מג'וריים, לא נמצאה עדות להפרעות בקוגניציה, פרט לדיווחיו של הנאשם, בוחן מציאות ושיפוט תקינים, תובנה מלאה למצבו הנפשי והמשפטי. כמו כן קבעו כי קיים פער בין תיאור המצבים הפסיכוטיים בהם היה שרוי הנאשם בעבר, אשר התאפיינו בהתנהגות בלתי מאורגנת, ביזרית, תוקפנית וסוערת עם הפרעות קשות בחשיבה ובאפקט, לבין מצבו של הנאשם במהלך האשפוז לצורך הסתכלות והדרך בה תיאר את מצבו הנפשי והפסיכופתולוגיה ממנה סבל לכאורה באותה העת.

על פי חוות הדעת, הנאשם סובל מהפרעות נפשיות והתנהגותיות כתוצאה משימוש בסמים וחומרים פסיכואקטיביים, מתסמונת של תלות ומהפרעת אישיות דיסוציאלית.

באשר למצבו הנפשי של הנאשם בעת ביצוע העבירה נקבע כי אין עדות להיותו במצב פסיכטי לפני, בזמן ולאחר מועד ביצוע העבירה המיוחסת לו, וכי אין עדות לכך שפעל תחת השפעת מחשבות שווא ו/או הזיות שמיעה אימפרטיביות. לפיכך, נקבע כי הנאשם היה מסוגל להבחין בין מותר לבין אסור.

עורכות חוות הדעת קבעו כי בתאריכים 1.11.16 ו- 23.11.16 היה הנאשם, ככל הנראה, מצוי תחת השפעה של סמים מרצונו החופשי.

שתי עורכות חוות הדעת הובאו לעדות מטעם המאשימה ונחקרו בחקירה נגדית על ידי הסניגור.

ד"ר שילד טענה בחקירתה הנגדית כי כל האבחנות המייחסות לנאשם סכיזופרניה החל מהאשפוז השני שגויות, וכי האבחנה היחידה הנכונה היא זו המייחסת לנאשם הפרעות נפשיות והתנהגותיות כתוצאה משימוש בסמים וחומרים פסיכואקטיביים. לטענתה, המצב הפסיכטי בו היה שרוי הנאשם באותם אשפוזים היו על רקע שימוש בסמים. לדבריה,

תיתכן תחלואה כפולה של סכיזופרניה ושל הפרעה פסיכוטית על רקע שימוש בסמים, אך כשבדקה את הנאשם לא מצאה סימנים כי הוא חולה סכיזופרניה כרונית ולטענתה האבחנות באשפוזיו הקודמים לא לקחו בחשבון כי הנאשם היה בחופשה ונטל סמים. עוד ציינה את כעובדה כי הנאשם נטל סמים, באופן יומיומי, מגיל 12 שנים. ד"ר שילד מסרה כי בחמש השנים שלאחר האשפוז הראשון ועד למועד ביצוע העבירה, לא נזקק הנאשם לטיפול, הפסיק את הטיפול התרופתי וחזר להשתמש בסמים. לטענתה, גם הנאשם טען בבדיקותיו על ידה כי הכל היה בסדר ומהרגע שעצרו אותו הוא סכיזופרן. ד"ר שילד מסרה כי השפעת שימוש בסמים על מצב פסיכוטי ועל משכו היא אינדיבידואלית. לדבריה, בוצעה לנאשם בדיקת סמים, וכשנאמר לה שאין בחוות הדעת אינדיקציה לכך השיבה שבדרך כלל היא מציינת את הבדיקה. ד"ר שילד מסרה כי השאלה האם הנאשם השתמש בסמים אינה רלוונטית היות ובמעמד ההסתכלות וקודם לכן בבדיקותיו במב"ן הוא לא היה פסיכוטי. ד"ר שילד מסרה כי הייתה משנה את אבחנתה לסכיזופרניה אם הנאשם היה נקי מסמים ומאלכוהול למשך תקופה ארוכה של מעל חצי שנה והייתה מתרחשת אפיזודה פסיכוטית. לטענתה, הסתמכה על דברי הנאשם ובני משפחתו אודות שימוש הרצוף בסמים. ד"ר שילד אישרה כי הטיפול התרופתי הניתן לחולה סכיזופרניה זהה לטיפול הניתן לחולה פסיכוטי על רקע שימוש בסמים או על רקע גידול מוחי. ד"ר שילד מסרה כי טיפול בתרופות אנטי-פסיכוטיות ניתן גם לאנשים עם הפרעת אישיות קשה כמו של הנאשם שהוא בעל הפרעת אישיות אנטי-סוציאלית. ד"ר שילד מסרה כי הנאשם ביקש טיפול תרופתי אך לא נטל אותו והרושם שהתקבל הוא כי כוונתו הייתה שיירשם שקיבל טיפול. המומחית מסרה כי לא נמצא תיעוד לכך שהנאשם נטל טיפול תרופתי מאז האשפוז האחרון ובכך חיזוק לאבחנתה. ד"ר שילד מסרה כי שימוש ממושך בסמים עלול לגרום למצב פסיכוטי מתמשך. בחקירתה החוזרת, מסרה ד"ר שילד כי בדרך כלל חולים פסיכיאטרים מעדיפים להסתיר את הפסיכוזא ואלו אנשים עם הפרעות אנטי-סוציאליות מנסים לשכנע שהם חולים ומעדיפים להיות בבית חולים או במרכז גמילה.

ד"ר שגיב אליוף הסבירה בחקירתה הראשית את הסיבות לכך שלדעתה אמירת הנאשם כי הוא סכיזופרני היא אמירה מניפולטיבית. בתוך כך ציינה כי הנאשם דיווח שהיה בטיפול פסיכיאטרי, כי טופל על ידי רופא בשם ד"ר חוסיין ורכש תרופה, כאשר התברר כי שיקר, וכי מתוך דבריו עלתה תובנה ומודעות לחריגות הסימפטומים שתיאר. לטענתה, אדם המבצע מעשה פלילי בשל מחלה לא יחשוב שעשה משהו פסול ולא יטרח להסתיר את המעשה. ד"ר שגיב אליוף הפנתה לחוות הדעת ולנימוקים שפורטו בה לביסוס המסקנה השוללת אבחנה של סכיזופרניה. לדבריה, הסיבה למצב פסיכוטי, אם משום גידול, שימוש בסמים או סכיזופרניה, אינו בעל משמעות קלינית לטיפול התרופתי ומדובר באותו טיפול בתרופות נוגדות פסיכוזא. לדבריה, במצב פסיכוטי מתאפיין החולה בהעדר תובנה. העדה מסרה כי העדפתו של הנאשם לקבל תרופה של חברה מסוימת ולא של אחרת מניחה שהוא מניפולטיבי. לדבריה, הנאשם אינו זקוק לטיפול נוגד פסיכוזא אלא לטיפול גמילה. העדה הסבירה כי טיפול נוגד פסיכוזא ניתן לכל אדם המגיע לאשפוז עם רקע בטיפול תרופתי מסוג זה על מנת שלא לגרום להחמרה במצבו, אולם בהמשך תיתכן שלילה של האבחנה הקודמת. ד"ר שגיב אליוף מסרה כי בבדיקות לאיתור סמים אינן אמינות בעיניה וכי היא בודקת תסמיני גמילה. כמו כן מסרה כי במקרה של הפחתה בטיפול נוגד פסיכוזא הציפייה כי לשינוי איטי ולא אקוטי וחריף.

חוות הדעת מטעם ההגנה נערכה על ידי ד"ר ראסם כנעאנה ביום 6.6.18, מומחה בפסיכיאטריה למבוגרים. ד"ר כנעאנה בדק את הנאשם ביום 4.2.18 בהיותו בכלא ניצן וקיבל פרטים אנמנטיים מהוריו. כמו כן עמדו לרשותו כתב האישום, הודעות הנאשם במשטרה וכן חוות הדעת מטעם הפסיכיאטר המחוזי ודו"חות הבדיקות הפסיכיאטריות שנערכו לנאשם לאחר המעצר. בסיכום חוות דעתו קבע ד"ר כנעאנה כי מתיאור נסיבות המקרה על ידי הורי הנאשם ומתוך הודעות הנאשם לא ניתן לקבוע כי העבירה נבעה מפעילות פסיכוטית חריפה. לדעת מומחה ההגנה, ניתן להעריך מתוך הודעות הנאשם במשטרה שהבין את משמעות מעשיו. מומחה ההגנה קבע כי אשפוזו הממושכים של הנאשם מצביעים על כך שהמשבר הפסיכוטי אינו נובע משימוש בסמים. מומחה ההגנה חולק על האבחנה השוללת סכיזופרניה.

לשיטתו, הנתונים העולים מאשפוזו של הנאשם לצורך הסתכלות מחזקים את ההערכה שהוא לוקה במחלת סכיזופרניה, הקיימת בפני עצמה. מומחה ההגנה קבע כי הנאשם סובל ממחלת סכיזופרניה כבר מלפני יותר מעשר שנים, בגינה אושפז באופן חוזר ובכפייה. בנוסף קיים רקע של שימוש בסמים מצד הנאשם והמדובר במצב של תחלואה כפולה. מומחה ההגנה העריך שבזמן ביצוע העבירה, ולאחר שהנאשם הפסיק באופן מתמשך טיפול פסיכיאטרי תרופתי, קיימת סבירות רבה שהיה במצב נפשי לא מאוזן בשל מחלת הסכיזופרניה, ומצב זה השפיע בצורה ניכרת על התנהגותו בזמן העבירה ועל יכולתו להימנע מעשיית המעשה. מומחה ההגנה קבע כי על אף שביצוע העבירה לא נבע באופן ישיר ממחשבות שווא או הזיות, מכלול מצבו הנפשי של הנאשם השפיע בצורה ניכרת על שיפוטו והתנהגותו בזמן העבירה.

בחקירתו הנגדית טען ד"ר כנעאנה כי קביעה שהנאשם השתמש בסמים על סמך דבריו ודברי בני משפחתו מבלי לבצע בדיקה מעבדתית אובייקטיבית גם לעניין סוג הסמים, אינה מבוססת ואין הוא מקבל הטענה כי בדיקות שתן לאיתור סמים אינן אמינות וכי הן ניתנות לזיוף. ד"ר כנעאנה מסר כי אינו מייחס משקל לשקרו של הנאשם. לטענתו, הנאשם בעל הפרעת אישיות דיסוציאטיבית ולאורך השנים פיתח גם מחלת סכיזופרניה, כך שפסילת האבחנה על קיומה של סכיזופרניה במהלך אשפוזיו הקודמים על סמך אמירה כי הוא משתמש בסמים - בעייתית. ד"ר כנעאנה מסר כי את אבחנתו לפיה הנאשם חולה בסכיזופרניה ביסס גם על תיעוד רפואי קודם של הנאשם. לטענתו, הפרעה פסיכוטית כתוצאה משימוש בסמים בלבד אמורה להסתיים תוך פרק זמן קצר של שבועיים ולא כך אירע בעניינו של הנאשם. ד"ר כנעאנה טען כי באשפוז השני דווח על החמרה פסיכוטית במצבו של הנאשם עקב הפחתה של המינון התרופתי ללא אינדיקציה ברורה על השפעה של שימוש בסמים. כמו כן טען כי סימנים של לקות אפקטיבית שנמצאו אצל הנאשם לא אמורים להתפתח אצל אדם פסיכוטי על רקע שימוש בסמים. ד"ר כנעאנה טען כי אין להתעלם מכך שאשפוזיו הקודמים של הנאשם נעשו בכפייה ועל רקע מצבים פסיכויים חריפים. לדעתו, הנאשם סובל מסכיזופרניה ובעת ביצוע העבירה הייתה החמרה במצבו שלא הגיעה לכדי מצב פסיכוטי חריף. לטענתו, הנאשם סובל מסכיזופרניה אשר בזמן מעצרו הייתה ברמיסה חלקית, ללא סימני פסיכוזה פעילה, אך עם סימני לקות פוסט - פסיכוטית אפקטיבית אישיותית. העד מסר כי בעת שבדק את הנאשם ולמרות שהנאשם דיווח שלעיתים שומע קולות, לא היה הנאשם הזייתי. לדבריו, דיווחי הנאשם על הזיות הינן סבירות. ד"ר כנעאנה טען כי האמירה של הנאשם לד"ר שילד כי הוא סכיזופרן וכי היא כרופאה צריכה לדעת אינה אמירה מניפולטיבית היות וחולה סכיזופרניה לא תמיד מודע למצבו ולא מסוגל להעביר את תיאור מחלתו בצורה ברורה. ד"ר כנעאנה טען כי גם אם הנאשם שיקר ודיווח על שמיעת קולות או נהג במניפולטיביות אין בכך לשלול את הבסיס לסכיזופרניה. ד"ר כנעאנה טען כי לא השתכנע מדברי הנאשם וכי בחוות דעתו רשם שהנאשם הציג עמדה מתגוננת. ד"ר כנעאנה מסר כי אדם סכיזופרן יכול לבנות גרסה טובה ורהוטה של שקר. בהמשך מסר כי אדם הנמצא במצב פסיכוטי חריף, כשחשיבתו לא מאתגרת והוא חווה הזיות ובוחן מציאות לקוי, לא יכול לבנות גרסה שקרית. עוד מסר כי אדם הנמצא ברמיסה יכול לבנות גרסה שקרית.

המחלוקת בין המומחים נסובה הן על השאלה האם מצבים פסיכויים מהם סבל הנאשם בעבר ובגינום אושפז בכפייה שש פעמים בין השנים 2005-2011 היו על רקע שימוש בסמים, כפי דעתן של המומחיות מטעם המאשימה, או בשל מחלת סכיזופרניה כרונית, כפי דעתו של המומחה מטעם ההגנה, והן בשאלה האם במועד ביצוע העבירה היה הנאשם נתון במצב של הפרעה נפשית חמורה אשר הגבילה במידה ניכרת את יכולתו להבין את המעשה או להימנע ממנו.

במחלוקת בשאלת קיומה של מחלת נפש בנאשם, איני נדרש להכרעה ולו משום שלצורך בירור קיומה של אחריות מופחתת בשל מצב נפשי נדרשת קיומה הפרעה נפשית חמורה, וניכר כי המומחים משני צדי המתרגם תמימי דעים כי הנאשם נוטה למצבים פסיכויים ולהפרעות נפשיות והתנהגותיות, גם אם לדעת כל אחד מהם המקור לכך אחר: המומחיות מטעם התביעה סבורות כי המקור הוא שימוש תכוף בסמים רבים ואילו המומחה מטעם ההגנה סבור כי

המקור הוא מחלת סכיזופרניה. יחד עם זאת אציין כי מקובלת עלי עמדתו של ד"ר כנעאנה כי שלילת קיומה של סכיזופרניה, שאובחנה בנאשם במהלך אשפוזיו הקודמים החל מהאשפוז השני בין התאריכים 6.10.06 ועד 25.1.07, על יסוד דברי הנאשם כי הוא נוטל סמים מגיל 12 ועל יסוד אמרות דומות מצד בני משפחתו, מבלי שקיים תיעוד קליני אודות בדיקות לאיתור סמים המאשרות את אותן אמירות, היא מסקנה בעייתית. בעייתיותה של המסקנה האמורה מקבלת משנה תוקף גם נוכח תיאור מצבו הפסיכוי של הנאשם באותם אשפוזים קודמים ומשכם, והמדובר בפרקי זמן ארוכים; גם נוכח העובדה כי באשפוז השני צוין כי התרחשה אפיזודה פסיכוטית נוספת בגלל הפחתת הטיפול התרופתי ללא עדות לשימוש בסמים; וגם נוכח העדר אישפוזים נוספים במשך כחמש שנים, כאשר במהלך אותה תקופה אין יסוד להניח כי הנאשם חדל משימוש בסמים באופן רציף וכי נטל טיפול תרופתי נוגד פסיכוזה באופן קבוע. עם זאת, כאמור, המחלוקת בדבר המקור להפרעה נפשית, אינה משנה מתמימות הדעים בדבר עצם קיומה של הפרעה נפשית.

המחלוקת בשאלת מצבו הנפשי של הנאשם בעת ביצוע העבירה היא, אפוא, העיקרית. במחלוקת זו, איני מקבל את עמדת ד"ר כנעאנה כי במועד ביצוע העבירה היה הנאשם נתון בהחמרה במצב נפשי עד כדי הגבלה ניכרת בהבנתו את מעשה הרצח שביצע וביכולתו להימנע ממנו. הנאשם נעצר כשלוש שעות לאחר הרצח. מתוך התנהלותו לאחר הרצח: הימלטותו מזירת הרצח כאשר הנסיבות מלמדות כי החליף את בגדיו ודאג להסוות את כלי הרצח וכן התנהלותו, המגמתית, במהלך חקירתו במשטרה ובעימות עם הוריו, ניכרת מצדו התנהגות מאורגנת ומחושבת ובקור רוח רב, המבטאת תובנה למצבו ולמעשיו. הנאשם נבדק על ידי פסיכיאטר ביום למחרת הרצח וממצאי הבדיקה העלו כי לא היה נתון במצב הזייתי, גילה תובנה למצבו ללא הפרעות בכושר השיפוט ובבוחן המציאות וללא סימנים פסיכויים פעילים.

קביעת מומחה ההגנה לפיה קיימת סבירות רבה כי בעת ביצוע העבירה היה הנאשם במצב נפשי בלתי מאוזן אשר השפיע בצורה ניכרת על התנהגותו בזמן העבירה ועל יכולתו להימנע ממנה, אינה מבוססת דיה, ובייחוד מתעלמת מכך שבחקירתו הראשונה מסר הנאשם, בעקביות, גרסה שקרית המכחישה את אחריותו לרצח והכוללת טענת אליבי, באופן המלמד על כושר שיפוט ובוחן מציאות תקינים. יש לציין כי גם מומחה ההגנה אישר כי מצב של בניית גרסה שקרית לא מאפיין אדם המצוי במצב פסיכוי חריף.

מתוך עדותו של אביו של הנאשם, עדנאן, לא עלו אינדיקציות לכך שעובר למעשה הרצח היה הנאשם נתון במצב פסיכוי. האב העיד כי היה מודע למצבו הנפשי של בנו בעבר והיה מעורב באשפוזיו, ומכאן סבירה הקביעה כי אילו היה מבחין בשינוי בנאשם היה יודע לתארו.

מקובלת עלי התרשמות המומחיות מטעם המאשימה כי לאחר מעצרו ובמהלך בדיקתו בתנאי הסתכלות התנהג הנאשם בצורה מניפולטיבית עת טען כי הוא סכיזופרני ועת תיאר מחשבות שווא והזיות שמיעה כמצב לא אמיתי. מצב זה מעיד על כושר שיפוט ובוחן מציאות, ומלמד על העדר סימנים למצב פסיכוי ולהחמרה במצב נפשי.

לאור האמור לעיל, אני קובע כי ההגנה לא עמדה בנטל המוטל עליה להוכיח כי הנאשם ביצע את הרצח מתוך מצב של הפרעה נפשית חמורה שפגעה בבוחן המציאות שלו ובכושר שיפוטו בעת ביצוע המעשה והגבילה את יכולתו להבין את המעשה או להימנע ממנו בצורה ניכרת. כפי שפירטתי לעיל, לא הוכחו אינדיקציות להפרעה נפשית חמורה בזמן ביצוע העבירה ובסמוך לפניו ולאחריו. הצטברותן של כלל הראיות מלמד כי הנאשם היה מודע למעשיו, רצה בהם ויכול היה להימנע מהם.

אחריות מופחתת בשל נסיבות מיוחדות:

ההגנה טוענת לתחולתו של דין מקל גם מכוח סעיף 301א(ב) לחוק העונשין לאחר התיקון, וזהו נוסחו:

"301א. ...

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), התקיימה נסיבה מחמירה כאמור באותו סעיף קטן, אך מצא בית המשפט, מנימוקים מיוחדים שיירשמו, כי מתקיימות נסיבות מיוחדות שבשלהן המעשה אינו מבטא דרגת אשמה חמורה במיוחד, רשאי הוא להרשיע את הנאשם בעבירה לפי סעיף 300".

בסיכומיה טענה ההגנה להתקיימות נסיבות מיוחדות משום מצבו הנפשי של הנאשם ומשום אי הכללת הנסיבות המחמירות בכתב האישום.

באשר למצבו הנפשי של הנאשם, כבר קבעתי כי בעת ביצוע העבירה לא היה הנאשם נתון להחמרה במצבו הנפשי או במצב נפשי מיוחד. לפיכך, אני קובע כי אין יסוד ראייתי להפחתת מידת האשמה משום כך.

באשר לטענה כי לא נכללו בכתב האישום נסיבות מחמירות ואף בכך יש לראות נסיבה המפחיתה מאשמה, אני דוחה את הטענה. בין האמור בכתב האישום לבין העובדות אשר הוכחו יכול שיהיה פער מסוים. אך הכרעת דין זו, מבוססת על העובדות שהוכחו כדבעי לפני בית המשפט אשר לא נמצא בהוכחתן חולשה ראייתית כלשהיא.

סוף דבר

לאור כל האמור לעיל, אני סבור כי המאשימה עמדה בנטל להוכיח מעבר לספק סביר את אשמתו של הנאשם במיוחס לו בכתב האישום ויש, לפיכך, להרשיעו בעבירה של רצח בכוונה תחילה לפי סעיף 300א(2) לחוק העונשין.

אברהם הימן, שופט

השופט ר' בן-יוסף - אב"ד:

הגני מסכים לחוות דעתו של חברי כב' השופט הימן במלואה ומצטרף לדעתו כי הוכח מעבר לכל ספק סביר בראיות שבאו בפניו כי הנאשם הוא זה שדקר את כל הדקירות בגופה של המנוחה וכי עשה זאת מתוך כוונה תחילה לרצחה ולכן אין מנוס אלא להרשיעו בדין בעבירה בה הואשם על-ידי התביעה.

רענן בן-יוסף,
שופט
אב"ד

השופטת א' קלמן-ברום:

אני מסכימה עם כל האמור בחוות דעתו המפורטת והמנומקת של חברי השופט אברהם הימן ומצטרפת למסקנתו.

**אירית קלמן ברום,
שופטת**

אשר על כן, הוחלט פה אחד על דעת כל חברי המותב, להרשיע את הנאשם בעבירת רצח על פי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין.

ניתנה והודעה היום ט"ו כסלו התשפ"א 01 דצמבר 2020, במעמד הנוכחים.

אברהם הימן, שופט

אירית קלמן ברום,
שופטת

רענן בן יוסף, שופט
אב"ד